

Handelshögskolan
VID GÖTEBORGS UNIVERSITET

Egenupparbetade immateriella tillgångar

K2 för FoU-branschen

Magisteruppsats

Jenny Boström 740111

Niklas Degerman 740804

Martin Torstensson 790120

Handledare:

Jan Marton

Anna Karin Pettersson

Företagsekonomi/Extern redovisning

HT 2008

Sammanfattning

Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Extern redovisning, Magisteruppsats, HT 2008

Författare: Jenny Boström, Niklas Degerman, Martin Torstensson

Handledare: Jan Marton, Anna Karin Pettersson

Titel: Egenupparbetade immateriella tillgångar: K2 för FoU-branschen

Bakgrund och problem: Bokföringsnämnden (BFN) arbetar sedan ett antal år tillbaka med det så kallade K-projektet, där företagens redovisning ska vara lika för alla företag inom samma storlekskategori. Syftet med K2-regelverket för mindre företag är i hög grad förenklingar och BFN anser att dessa ska ha företräde framför rättvisande bild och jämförbarhet. Det finns däremot röster som påpekar att den förenklade redovisningen kring egenupparbetade immateriella tillgångar kan medföra problem för företagen. De företag som kommer att byta till K2-regelverket får endast kostnadsföra sina egenupparbetade immateriella tillgångar i resultaträkningen direkt, till skillnad mot nuvarande normsättning som tillåter aktivering i balansräkningen.

Syfte: Att bistå med information kring samt påvisa för långivare, investerare och andra intressenter vilka effekter det nya K2-regelverket för egenupparbetade immateriella tillgångar kan få på marknaden inom forskning och utveckling (FoU).

Avgränsningar: Studien undersöker en population bestående av svenska onoterade mindre företag inom branschen för FoU. Hos dessa tittar vi endast på redovisningsposten för egenupparbetade immateriella tillgångar, totala tillgångar samt eget kapital i årsredovisningar från 2007.

Metod: Vi har läst artiklar, rapporter, remisser, normer med mera för att formulera vår referensram. Dessutom har vi valt att studera över 400 individuella årsredovisningar, utifrån vilka vi har samlat in vår empiri. Därefter har vi utfört ett antal statistiska beräkningar, för att få svar på hur stora andelar inom FoU-branschen som berörs ur olika aspekter och för att kunna dra slutsatser som kan appliceras på hela populationen.

Analys och slutsatser: Vid en övergång till K2 förlorar mellan 12 % till 19 % av företagen möjligheten att aktivera utvecklingsutgifter. Detta kan bland annat medföra soliditetsproblem och ge negativa signaler till externa intressenter. Vår övergripande slutsats är att andelen berörda företag inom FoU-branschen är upp till 19 %, vilket innebär att de ändrade redovisningsreglerna beträffande egenupparbetade immateriella tillgångarna i K2-regelverket kommer att påverka denna bransch, men vi tror inte att effekten är märkbar på kategorin mindre företag som helhet.

Förslag till fortsatta studier: Vi lämnar flera förslag till fortsatta studier, bland annat möjligheten att genomföra samma studie som vi här presenterar, men med faktiska utfall av hur många företag inom FoU-branschen som verkligen har gått över till K2-regelverket och se vilka effekter det har medfört.

F Ö R O R D

Under årets mörkaste veckor har vi gnuggat våra geniknölar och drivit oss själva till att färdigställa denna uppsats. När dagarna sakta, sakta blev längre och ljusare såg vi även ljuset i den tunnel som varit vår avslutande magisterresa.

Vi vill tacka våra handledare för de bidrag och synpunkter vi fått under resans gång samt att ni sparkade oss ur sängen okristligt tidigt för möte. Traumatiskt som det nu må vara är det på samma gång karaktärsdanande.

Vi vill även tacka våra opponenter för deras kommentarer och åsikter om vårt arbete.

Slutligen vill vi tacka våra familjer, som återigen har stöttat och stått ut med oss under ännu en uppsatsprocess. Nu går vi mot ljusare tider! ☺

Göteborg, januari 2009

.....
Jenny Boström

.....
Niklas Degerman

.....
Martin Torstensson

Förkortningar

ABL	Aktiebolagslag (2005:551) Den ramlag som samtliga aktiebolag, både noterade och onoterade, i Sverige måste följa.
BFL	Bokföringslag (1999:1078) Den ramlag som innehåller bestämmelser om bokföringsskyldighet.
BFN	Bokföringsnämnden Svensk myndighet under Finansdepartementet med huvudansvar för utvecklingen av god redovisningssed i Sverige.
BFNAR	Bokföringsnämndens allmänna råd Vägledande råd som ska appliceras i kombination med rådande ramlag.
FAR SRS	Branschorganisation för redovisning och revision Bildades 2006 när Föreningen Auktoriserade Revisorer och Svenska Revisorssamfundet slogs samman.
FoU	Forskning och Utveckling Den bransch denna studie undersöker.
IASB	International Accounting Standards Board Utvecklar IFRS som bland annat noterade koncernföretag i Sverige följer.
K1	Mindre företag med en årlig omsättning som understiger 3 miljoner kronor. Ett årsbokslut räcker istället för årsredovisning.
K2	K2-företag innefattar definitionen för mindre företag . K2-regelverket innebär en förenklad redovisning för K2-företag.
K3	K3-företag innefattar definitionen för större företag , vilka inte redovisar enligt IFRS.
K4	K4-företag innefattar noterade koncernföretag och redovisar enligt IFRS.
RFR	Rådet för finansiell rapportering Bildades 2007 och ersatte Redovisningsrådet. Ansvarar idag för utveckling av kompletterande redovisningsvägledning för noterade svenska bolag.
RR	Redovisningsrådets rekommendationer RR 1-29 ger kompletterande vägledning till svenska onoterade företag.
SNI	Svensk näringsgrensindelning Koder för branschindelning.
ÅRL	Årsredovisningslag (1995:1554) Den ramlag som bestämmer hur årsredovisning ska skötas och av vem.

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	1
1.1 BAKGRUNDSBESKRIVNING	1
1.2 PROBLEMDISKUSSION	3
1.3 SYFTE	5
1.4 AVGRÄNSNINGAR	5
1.5 TIDIGARE STUDIER	5
1.6 DISPOSITION	6
2. METOD	7
2.1 TILLVÄGAGÅNGSSÄTT	7
2.1.1 GENERELLA PRINCIPER	7
2.1.2 MÄNGDEN UNDERSÖKNINGSVARIABLER	8
2.2 INFORMATION	8
2.3 POPULATION OCH URVAL	8
2.3.1 EMPIRISK MALL, KODNINGSNYCKEL OCH VARIABLER	10
2.3.2 UNDERSÖKNINGSPARAMETRAR	11
2.4 ANALYS OCH SLUTSATS	11
2.5 TROVÄRDIGHET	12
2.6 KRITIK	13
2.6.1 METODKRITIK	13
2.6.2 KÄLLKRITIK	13
3. REFERENSRAM	15
3.1 IMMATERIELLA TILLGÅNGAR	15
3.2 SVENSK NORMSÄTTNING	16
3.2.1 ÅRSREDOVISNINGSLAGEN	16
3.2.2 BOKFÖRINGSNÄMNDEN, BFN R1	16
3.2.3 RÅDET FÖR FINANSIELL RAPPORTERING, RR 15	17
3.2.4 K2-REGELVERKET	18
3.3 REMISSVAR	19
3.4 KOSTNAD OCH NYTTA	20
3.4.1 INTRESSETER	21
3.4.2 NYCKELTAL	22
4. EMPIRI	24
4.1 EMPIRISKA UTGÅNGSPUNKTER	24
4.2 FÖRKLARINGSEXEMPEL	24
4.3 DATABEARBETNING	25
4.4 STATISTISKA TEST	27
4.4.1 KONFIDENSINTERVALL FÖR VÅRT URVAL	28
4.4.2 KONFIDENSINTERVALL FÖR ANDELEN FÖRETAG SOM HAR AKTIVERAT	28
4.4.3 MANN-WHITNEY U-TEST	29

5. ANALYS	31
5.1 ANALYSENS UTGÅNGSPUNKTER	31
5.2 REDOVISNINGSSKILLNADER	31
5.3 FÖRENKLINGAR	32
5.4 KOSTNAD OCH NYTTA	33
5.4.1 INTRESSETER	33
5.4.2 SOLIDITET	34
6. SLUTSATS	36
6.1 SLUTSATSER OCH REFLEKTIONER	36
6.2 HUVUDFRÅGA	36
6.3 UNDERFRÅGA 1	37
6.4 UNDERFRÅGA 2	38
6.5 SLUTDISKUSSION	39
6.6 FÖRSLAG TILL FORTSATTA STUDIER	40
KÄLLFÖRTECKNING	41
BILAGA 1 Företagsurval	
FIGUR- OCH TABELLFÖRTECKNING	
Figur 1. Författarnas arbetssätt i denna uppsats	7
Figur 2. Företagsintressenters informationsbehov	21
Figur 3. Egenupparbetade immateriella tillgångar	26
Figur 4. Andel kostnadsfört / aktiverat	26
Figur 5. Antal företag med redovisade utvecklingsutgifter	27
Figur 6. FoU-företagens utvecklingsutgifter	31
Tabell 1. Förklarings exempel egenupparbetade immateriella tillgångar < EK	24
Tabell 2. Förklarings exempel egenupparbetade immateriella tillgångar > EK	25
Tabell 3. Konfidensintervall hela urvalet	28
Tabell 4. Konfidensintervall för andelen företag aktiverat > EK	29
Tabell 5. Mann-Whitney U-test	30

1. Inledning

Detta inledande kapitel förklarar bakgrunden till och problemdiskussionen kring denna uppsats frågeställning. Vidare presenterar vi syftet med vår undersökning, samt avgränsningar och disposition.

1.1 Bakgrundsbeskrivning

Den moderna redovisningens födelse dateras till 1300-talet. Italienska köpmän ville förenkla och öka sin kontroll över handeln med fjärran länder i Asien. De började använda sig av dubbel bokföring, vilken enkelt kan beskrivas som att en transaktion bokförs på två olika ställen. Därefter dröjde det fram till år 1494 då Luca Pacioli för första gången skrev i sin doktorsavhandling hur dubbel bokföring fungerar.¹ Efter detta spred sig redovisningen snabbt över världen. Den utformades olika, beroende på var i världen den hamnade. Redovisningen delades upp i olika kluster där den anglosaxiska och kontinentala modellen blev de två tongivande systemen.²

De redovisningsmässiga skillnader som uppstått mellan länder har till stor del att göra med hur olika länders finansieringssystem är utformade.³ I anglosaxiska länder (Storbritannien, USA m.fl.) är redovisningen inriktad mot att vara ett beslutsunderlag för framtida investerare och kreditgivare⁴, redovisningen skall vara transparent och kommunicera företagets värdeskapande. Den kontinentala modellen (Tyskland, Frankrike, Sverige m.fl.) är till skillnad mot den anglosaxiska inte utformad för potentiella investerare utan har en stark koppling till företagets relativt få ägare samt mellan redovisning och beskattning, vilken den anglosaxiska är befriad ifrån.⁵

Svenska lagar och företags redovisning har således influerats mycket av utländska modeller och normgivning. Detta har på senare år lett till en expansiv utveckling av redovisningsområdet. Årsredovisningslagen (ÅRL), Bokföringslagen (BFL) och Aktiebolagslagen (ABL) är ramlagar som ger de övergripande riktlinjerna för redovisningen. Utöver dessa tvingande regelverk kan företagen välja mellan att följa råden i Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR) och Redovisningsrådets rekommendationer (RR), vilka kompletterar vid behov. Utöver detta skall även god redovisningssed följas. God redovisningssed har ingen exakt definition, men förutom de normer och lagar som finns, skall även hänsyn tas till vedertagen praxis inom branschen. Bokföringsnämnden (BFN) är den statliga myndighet som ansvarar för utvecklandet av god redovisningssed.⁶ Mängden regler, lagar och normer att följa har gjort det svårt för företagen att överblicka och förstå sin egen redovisning.⁷

Mot denna bakgrund har BFN börjat ta fram en ny redovisningsmall för alla företag i Sverige, det så kallade K-projektet. Denna mall syftar till att dela upp samtliga företag i Sverige i fyra kategorier utifrån företagets form och storlek, till skillnad från det gamla och ännu gällande systemet som är inriktat på redovisning per ämnesområde.⁸

¹ Gröjer (2002)

² Mueller et al (1997)

³ Marton et al (2008)

⁴ Mueller et al (1997)

⁵ Marton et al (2008)

⁶ BFN:s normgivning, inledning

⁷ Broberg (2008)

⁸ Precht (2008)

Syftet med de nya regelsystemen är att förenkla för företagen, bland annat genom att samla alla redovisningsregler i ett och samma regelverk. K1 och K2 är regelverk för mindre företag där K1 behandlar de allra minsta med en nettoomsättning mindre än 3 miljoner kronor och som inte är skyldiga att uppvisa en årsredovisning.⁹ K2 omfattar företag som uppfyller ÅRL 1:3 definition på ett mindre företag, det vill säga ett företag som inte har fler än 50 anställda i genomsnitt, har en balansomslutning som inte överstiger 25 miljoner kronor eller har en omsättning på mindre än 50 miljoner kronor. Dessa parametrar ska gälla för de två senaste räkenskapsåren och minst två av gränsvivåerna måste vara uppfyllda.¹⁰ Systemet för K2-företag, BFNAR 2008:1, är regelbaserat¹¹, till skillnad från dagens system och det stundande K3-regelverket för större företag, samt K4 som inriktar sig mot koncernföretag. Dessa två system kommer även i fortsättningen att vara principbaserade.¹² Det regelbaserade systemet skiljer sig bland annat från det principbaserade genom färre valmöjligheter och bedömningar.

I dagsläget kan företagen välja att följa K2-regelverket eller befintlig normgivning (se 3.2 Svensk normsättning). Den existerande normgivningen kommer att tas ur bruk när de statliga utredningarna och övriga K-regelverk är fastställda och implementerade.¹³ Vid K-tillträde hamnar alla mindre företag automatiskt i regelverket för K3, men företagen kan byta till det enklare regelverket K2 om de uppfyller kraven för detta.¹⁴ BFN har fått motstå kritik (se 3.3 Remissvar) för just K-projektet. Åsikter framförs bland annat om att K2-regelverket minskar ett företags valmöjligheter, främst beträffande aktiveringen av egenupparbetade immateriella tillgångar. Kritiken ligger även för uppskrivning, avsättning, regelbaserad redovisning samt att endast kostnadslagsindelad resultaträkning blir tillåten.¹⁵

Beträffande egenupparbetade immateriella tillgångar ska dessa kostnadsföras direkt, enligt K2-regelverket.¹⁶ Detta är en skillnad mot ÅRL som betonar att utvecklingskostnader får aktiveras.¹⁷ I förvaltningsberättelsen krävs dock att upplysning ges om K2-företagens utvecklingskostnader överstiger 30 % av bolagets totala rörelsekostnader.¹⁸

För att redovisa en tillgång som immateriell måste först definitionen av en tillgång vara uppfylld. Definitionen är:

*”en resurs över vilken företaget har det bestämmande inflytandet till följd av inträffade händelser och som förväntas innebära ekonomiska fördelar för företaget i framtiden”.*¹⁹

Därefter ska tillgången även redovisas som immateriell under förutsättning att den saknar fysisk form och inte är monetär.²⁰ En redovisningspost som uppfyller dessa krav är utvecklingskostnader.

⁹ Broberg (2008)

¹⁰ ÅRL 1:3

¹¹ Buisman, Brännström (2007)

¹² Broberg (2007)

¹³ <http://www.bfn.se> 2008-11-11 kl. 15:40

¹⁴ Broberg (2008)

¹⁵ Ibid

¹⁶ <http://www.bfn.se> 2008-11-11 kl. 11:18

¹⁷ ÅRL 4:2

¹⁸ <http://www.bfn.se> 2008-11-11 kl. 11:18

¹⁹ Föreställningsram för utformning av finansiella rapporter

²⁰ RR 15 p 2

1.2 Problemdiskussion

Den största andelen företag i Sverige, drygt 90 %, utgörs av kategorin mindre företag.²¹ Detta innebär att förändringar som berör denna del av näringslivet får effekter för många fler än bara företagen själva. Är det viktigare att förenkla redovisningen, minska hänförliga kostnader och särskilja regelverket för de mindre företagen än att behålla jämförbarhet och enhetlighet mellan företag? I nuvarande redovisning finns många valmöjligheter och i vissa redovisningssituationer krävs avancerade bedömningar vilket kan leda till fel i redovisningen, men det ger även företagen en större chans att visa hur företaget egentligen presterar. Det ökar jämförbarheten mellan bransch, företag och mellan olika år inom samma företag. Detsamma gäller den rättvisande bilden av företagets faktiska finansiella läge.

K2-reglerna är till stor del standardiserade och regelbaserade vilket minskar ett företags möjligheter att göra egna bedömningar.²² Väljer företagen att följa K2 innebär det att de vid övergången till det nya systemet kommer att förlora en del jämförbarhet bakåt i tid. BFN anser att förenkling ska prioriteras framför jämförbarhet och rättvisande bild.²³

I Storbritannien har även en oro uttryckts för att separata regelverk kan skapa en känsla av klasstillhörigheter. En enklare redovisning skulle få företagen att känna sig eller betraktas av intressenterna som mindre värda. Ytterligare ett orosmoment är om större företag skulle börja kräva samma lättnader och förenklingar i sin redovisningsreglering. Det kan vara svårt att tillfredsställa intressenters olika behov med ett förenklat regelverk.²⁴

BFN har, som nämnts ovan, fått motstå en del kritik som kommenterar skillnaden mellan K2-regelverket och ÅRL, särskilt vad gäller egenupparbetade immateriella anläggningstillgångar. I ÅRL 4 kap 2 § står det att utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten (FoU) får tas upp som en immateriell anläggningstillgång²⁵, medan K2 inte tillåter detta. Sveriges Redovisningskonsulters Förbund (SRF) kommenterar detta i sitt remissvar till BFN:s förslag om K2:²⁶

”Ges inte denna möjlighet kan föreslagna stoppnormering ändå lätt kringgås genom att sälja rättigheterna till ett nystartat bolag, alternativt gå över till K3-normeringen. I dessa fall uppnås ingen som helst förenklingseffekt, vilket är avsikten med förslaget.”²⁷

SRF har således svårt att se nyttan med att företagen inte får lov att ta upp denna post för de mindre företag som följer K2-regelverket.

BFN är medveten om värderingsproblematiken beträffande immateriella tillgångar, på grund av att det inte har skett någon transaktion mellan oberoende parter som går att sätta som riktvärde. Dessutom menar nämnden att antalet berörda företag som använder sig av egenupparbetade immateriella tillgångar är väldigt få. Anledningen att kostnadsföra dessa tillgångar direkt baserar sig på försiktighetsprincipen.²⁸

²¹ <http://www.regeringen.se> 2008-11-11 kl. 12:12

²² Broberg (2008)

²³ Buisman, Brännström (2007)

²⁴ Evans et al (2005)

²⁵ Buisman, Brännström (2007)

²⁶ Carlson, Wedberg (2007)

²⁷ Ibid p 10.3

²⁸ Pautsch (2007)

Det finns huvudsakligen två kategorier av företag som aktiverar egenupparbetade immateriella tillgångar. Den första är företag som utvecklas och behöver kapital. Aktiveringen blir då ett sätt att skjuta sina kostnader på framtiden. Den andra kategorin är företag som går dåligt och behöver aktivera vissa av sina kostnader för att överleva.²⁹ Ett företag som vid en övergång från nuvarande normsättning till K2 har aktiverat dessa utgifter måste bokföra dessa direkt mot balanserat resultat.³⁰

Beroende på den immateriella tillgångens storlek kan kostnadsföring få stor inverkan på företagets soliditet och överlevnad. Intressant är hur stor andel av företagen inom forsknings- och utvecklingsbranschen som har just posten egenupparbetade immateriella tillgångar i sin årsredovisning. Dessa företag kommer således att drabbas av de nya reglerna, om de väljer att byta till K2. Även den andel företag som har en egenupparbetad immateriell tillgångsmassa som överstiger deras eget kapital är intressant att undersöka. Kommer de bli tvingade att acceptera ett K3-regelverk för att undvika att gå i konkurs och vad blir nyttan av det? Vad händer med dessa företag? Kanske skulle de må bäst av förenklingarna enligt K2, men med aktiveringsmöjligheten enligt K3.

I dagsläget är det inte helt klart vilka effekter förenklingarna kommer att få på marknaden, för företagsbeskattningen eller hur förenklingarna kommer att tas emot av företag.³¹ De företag som idag bedriver forskning och utveckling och som faller in under de kriterier som gäller för redovisning enligt K2 är sannolikt de som i första hand kommer att beröras av hur redovisning av dessa poster ska ske. Däremot är det inte känt till vilken omfattning företag väljer att aktivera, snarare än kostnadsföra, sina utvecklingskostnader. Kommer förändringarna att få stor inverkan på dessa företag och deras ekonomiska ställning eller är det "business as usual"?

Företag kan ha olika anledningar att välja mellan att aktivera eller kostnadsföra denna typ av utgift. Förutom att skjuta kostnaderna på framtiden vid dåligt kassaflöde är aktivering även ett sätt att manipulera nyckeltal och på så vis framställa den ekonomiska situationen i bättre ljus än vad det verkligen är. Statens offentliga utredningar (SOU) lyfter fram att skattereglerna för små och stora företag så långt det är möjligt bör vara likadana, för att på så vis minimera risken för skatteplanering.³² I K2-reglementet får företag som ingår i en koncern tillämpa K2 även om övriga företag däri inte gör det, vilket lämnar öppet för dylik planering.³³

Aktuell debatt och litteratur pekar på de olikheter och de problemområden som finns och kan komma att uppstå, men det ger oss inget svar på vilka effekter ett ändrat regelverk kan få för en särskild redovisningspost på en specifik marknad. Detta leder oss till vår frågeställning:

Till vilken omfattning har FoU-företag redovisat egenupparbetade immateriella tillgångar och hur kan en övergång till redovisning enligt K2 påverka FoU-branschen?

²⁹ Pautsch (2007)

³⁰ <http://www.bfn.se> 2008-12-06 kl. 13:30

³¹ <http://www.regeringen.se> 2008-11-11 kl. 12:57

³² Ibid

³³ Broberg (2008)

Dessutom tittar vi under arbetets gång på två underfrågor, som är en naturlig följd av vår huvudfråga:

Riskerar en övergång till K2 att inverka ofördelaktigt på FoU-företag som har aktiverat utgifter för egenupparbetade immateriella tillgångar?

Går det att se tendenser på när företag väljer att aktivera utgifter för egenupparbetade immateriella tillgångar?

1.3 Syfte

Att bistå med information kring samt påvisa för långivare, investerare och andra intressenter vilka effekter det nya K2-regelverket för egenupparbetade immateriella tillgångar kan få på marknaden inom FoU.

1.4 Avgränsningar

Vi undersöker svenska onoterade aktiebolag som följer definitionen av mindre företag enligt ovan (se 1.1 Bakgrundsbeskrivning). Vår population består av mindre företag inom forskning och utveckling. Vi väljer FoU-marknaden på grund av att vi anser det rimligt att hitta företag med egenupparbetade anläggningstillgångar här.

Vi fokuserar enbart på redovisningsposten egenupparbetade immateriella anläggningstillgångar i årsredovisningar från 2007. Vi utesluter posten materiella anläggningstillgångar, trots att denna till viss del kan innehålla egenupparbetade immateriella tillgångar. För att kunna mäta soliditeten tittar vi även på eget kapital och totala tillgångar. Därmed utesluter vi alla andra poster i balansräkningen och har ingen avsikt att jämföra företag mellan åren, eftersom vi vill konstatera om posten existerade eller inte vid senaste årsredovisningen.

1.5 Tidigare studier

K-projektet har pågått hos BFN sedan flera år tillbaka. Under denna tid har uppsatser från svenska högskolor och universitet redan behandlat K2-regelverket. Med sökordet "K2" på www.uppsatser.se erhåller vi 16 träffar. Dessa uppsatser behandlar främst regelverkets generella påverkan på de mindre företagen. Vid en sökning på "immateriella tillgångar" får vi 130 träffar och den största gemensamma nämnaren för dessa uppsatser är undersökningar beträffande införandet av IFRS 3. En kombination av våra två sökningar ger oss totalt tre träffar. Det är inte känt hur stor andel företag som aktiverar sina utvecklingskostnader idag. Att fokusera på effekten av att kostnadsföra utvecklingskostnader direkt kan därför bidra med en ny vinkling av detta undersökningsområde.

1.6 Disposition

1. Inledning

Detta inledande kapitel förklarar bakgrunden till och problemdiskussionen kring denna uppsats frågeställning. Vidare presenterar vi syftet med vår undersökning, samt avgränsning och disposition.

2. Metod

I metodavsnittet förklarar vi i detalj de val vi har gjort och de tillvägagångssätt vi har använt för vår uppsats. Vi diskuterar hur vi har arbetat med trovärdighet samt metod- och källkritik. Dessutom beskriver vi vår datainsamlings- och analysprocess.

3. Referensram

Referensavsnittet visar den aktuella normgivning som finns, samt åsikter som framkommit under det nya regelverkets utveckling. Dessutom redogör vi för teorier, vilka knyter an till arbetets frågeställning.

4. Empiri

Vi sammanställer empirisk data från hundratals företag. Fokus ligger på egenupparbetade immateriella tillgångar i balansräkningen. Detaljerade listor bifogas i uppsatsens Bilaga 1.

5. Analys

Vi gör en jämförelse mellan den referensram vi beskriver i kapitel 3 med den empiri vi presenterar i kapitel 4. Analysen belyser kopplingarna mellan de båda och ger oss grunden till vår slutsats.

6. Slutsats

Avslutningsvis drar vi slutsatser baserade på vår analys. Vi presenterar svar på våra frågeställningar och förslag till framtida studier.

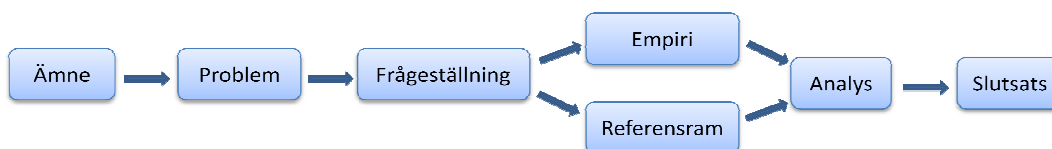
2. Metod

I metodavsnittet förklarar vi i detalj de val vi har gjort och tillvägagångssätt vi har använt för vår uppsats. Vi diskuterar hur vi har arbetat med trovärdighet samt metod- och källkritik. Dessutom beskriver vi vår datainsamlings- och analysprocess.

2.1 Tillvägagångssätt

Inför denna magisteruppsats valde vi ämnesområde efter aktualitet (se 1.1 Bakgrundsbeskrivning) och intresse. Därefter identifierade vi ett problem (se 1.2 Problemdiskussion) genom att läsa den aktuella debatten i Sverige samt liknande diskussioner som förts i andra länder. Utifrån detta formulerade vi vår frågeställning och utgångspunkt för denna studie. Vi fastslog att vi endast skulle undersöka mindre företag, eftersom dessa kan välja K2-regelverket när hela K-projektet blir aktuellt. I vår studie tar vi därför inte hänsyn till om de undersökta företagen skulle välja regelverket för K3 eller K2, eftersom sådan information inte finns tillgänglig idag. Empirin bygger på hur det skulle se ut för dessa företag om de följde K2-regelverket.

Vidare bestämde vi upplägg av vår uppsats, vilken referensram och empiri vi ville använda oss av och hur vi skulle gå tillväga för att hitta relevant dito. Vi insåg omgående att empirin skulle bestå av kvantitativ data i form av hundratals undersökta företag (se 2.1.2 Mängden undersökningsvariabler) med kvalitativa variabler oftast kodade som ettor och nollor. Arbetsföljden var linjär och under arbetsfasen med empiri och referensram även parallell, då vi itererade, diskuterade och arbetade om vårt material efterhand som vi skaffade mer information och kunskap. Referensram och empiri bearbetades samtidigt (se Figur 1). Vi bestämde oss tidigt för de arbetssätt vi jobbade efter, nämligen de generella principer som gäller för vår frågeställning samt den kvantitativa mängd data vi behövde undersöka.

Figur 1. Författarnas arbetssätt i denna uppsats

2.1.1 Generella principer

I denna uppsats utgår vi från de generella principer som utgörs av de redovisningsregler som finns för mindre företag beträffande egenupparbetade immateriella tillgångar. Vi försöker inte skapa nya teorier, utan söker svar genom analys av vår referensram och den empiri vi under arbetets gång har samlat in.³⁴ Redan från början i denna studie är vi medvetna om vilken empiri vi behöver samla in och fokuserar på ovan nämnda generella principer i kombination med det nya regelverk som ska ersätta dessa principer. Vi arbetar således systematiskt med att koppla referensramen och de empiriska konsekvenserna till varandra för att nå fram till en analys och slutsats. Studien mynnar således ut i en logisk konsekvens av det material vi presenterar.³⁵

³⁴ Jacobsen (2002)

³⁵ Danermark et al (1997)

2.1.2 Mängden undersökningsvariabler

Mängden undersökningsvariabler påverkar hur trovärdig studiens slutsats är. Ju större vårt urval av företag är i vår empiriska undersökning, desto större är sannolikheten att resultatet gäller för hela populationen. Vi undersöker en enda specifik redovisningspost hos över 400 mindre företag för att statistiskt kunna mäta en specifik händelse.³⁶ Denna händelse är direkt anknuten till vår frågeställning (se 1.2 Problemdiskussion) och med analys av referensram och vårt empiriska material kan vi besvara denna fråga.

Innan vi samlar in våra data (se 2.2 Information) kategoriserar vi informationen och gör därmed avgränsningar för vad som är relevant för vår undersökning.³⁷ Vi arbetar utifrån förutbestämda riktlinjer vilket möjliggör för oss att dra slutsatser om vår fråga för samtliga företag i populationen³⁸, genom att vi studerar en del av verkligheten och drar slutsatser som kan nyttjas generellt över populationen.

2.2 Information

Nedan redogör vi för hur vi har funnit både information och våra empiriska data, hur vi har samlat in dem och vilka bedömningar vi har gjort under arbetets gång. Eftersom vi har valt att fokusera på ett stort antal företag och hos dessa en gemensam och specifik redovisningspost, har vi utslutit att utföra intervjuer i denna uppsats. Vår empiri bygger på årsredovisningar, ur vilka vi samlar data som är relevant för vår empiri.

I uppsatsens övriga kapitel har vi nyttjat litteratur, artiklar, rapporter, regelverk med mera. Dessa informationskällor är alla skapade i andra syften än för oss att nyttja som material i vår undersökning. Vi uppmärksammar källornas författare, forum samt ålder för att avgöra dess relevans för vår studie. Vi har sökt denna information via Göteborgs universitetsbiblioteks sökmotor Gunda, i diverse databaser (bland andra JSTOR och Business Source Premier), via Scholar Google samt i källförteckningar hos uppsatser som behandlat liknande frågeställningar, vilka vi i sin tur har hittat via Gunda, Google eller via hemsidan www.uppsatser.se.

2.3 Population och urval

När vår frågeställning var formulerad började vi titta på hur vi bäst kunde få fram en relevant population av mindre företag, av vilka vi kunde göra ett statistiskt urval för att mäta hur stor andel av dessa som hade egenupparbetade immateriella tillgångar. För att hitta lämplig population nyttjade vi koder för svensk näringsgrensindelning, så kallade SNI-koder, inom branschområden med forskning och utveckling. Vi valde FoU-marknaden eftersom vi anser den kunna representera vårt undersökningsområde av egenupparbetade immateriella anläggningstillgångar på ett tillfredsställande sätt.

Redovisningsposten egenupparbetade immateriella tillgångar kan innehålla bland annat utvecklingsutgifter, patent och licenser. Dessutom kan utgifter för egenupparbetade immateriella tillgångar ingå i andra poster, till exempel materiella anläggningstillgångar. Detta innebär exempelvis att kostnader för egenutvecklad mjukvara ingår i tillgångens anskaffningsvärde. Denna post och problemet med att det kan finnas egenupparbetade immateriella tillgångar som hamnar utanför vårt undersökningsområde (se 1.4 Avgränsningar), bortser vi ifrån i denna studie.

³⁶ Patel, Tebelius (1987)

³⁷ Jacobsen (2002)

³⁸ Andersen (1998)

Vi använde databasen Affärsdata för att få fram företagsnamn, organisationsnummer, årsredovisningar etcetera för onoterade aktiebolag kategoriserade enligt dessa SNI-koder. Vi fyllde i fälten för antal anställda, omsättning och balansomslutning enligt kriterierna för ett mindre företag (se 1.1 Bakgrundsbeskrivning). För att få fram listor på samtliga berörda företag var vi tvungna att bara fylla i två parametrar per sökomgång, vilket resulterade i totalt tre sökningar. Den sammanfogade listan exporterades till Excel 2007, där vi markerade hela arbetsboken och valde kommandot "ta bort dubletter" under fliken Data för att radera förekomsten av eventuella dubletter i dokumentet. Vi har härmed standardiserat populationens identifieringsprocess. Vi har inte möjlighet och finner inte heller någon nytta med att ta fram varje företag utifrån individuella kriterier³⁹, eftersom populationen är en enhet och vårt resultat ska kunna generaliseras över denna (se 2.1.2 Mängden undersökningsvariabler).

När populationen var fastställd möttes vi av 1266 stycken mindre företag. Eftersom vi sökte ett urval som kunde representera hela denna population fokuserade vi på urvalsrepresentativitet.⁴⁰ I nästa steg gjorde vi därför ett systematiskt slumpmässigt urval utan återläggning⁴¹ genom att importera excelfilen med populationen till det statistiska datorprogrammet. Därefter angav vi 35 % som den urvalsstorlek programmet slumpmässigt skulle göra åt oss. Denna storlek gav oss en hanterlig mängd data att bearbeta och gav oss ett urval på totalt 448 företag, vilket resulterade i en representativ grupp av den totala populationens variabler.⁴² I detta skede raderade vi kolumner med SNI-kod, omsättning samt antal anställda, då dessa värden inte är relevanta för vår undersökning utan endast syftade till att hjälpa oss identifiera rätt storlek på företagen inom vald bransch. Vi exporterade denna urvalsinformation till en excelfil (se Bilaga 1), vilken utgjorde grunden för vår empiriska undersökning.

Därefter utökade vi mallen med kolumner för totala tillgångar, eget kapital, soliditet och urvalskolumner med rubrikerna A och B. Vi undersökte samtliga årsredovisningar i urvalet genom att återigen ladda upp vårt urval av företag tillbaka in i databasen Affärsdata. I tur och ordning öppnade vi respektive företags årsredovisning för 2007 för att konstatera vilka och hur många av företagen som hade egenupparbetade immateriella tillgångar. Vi tittade på redovisningsposten balanserade utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten. Om företaget hade denna redovisningspost i sin balansräkning kodade vi detta i excelfilen med 1 och om posten saknades använde vi koden 0. För varje årsredovisning tittade vi dessutom på beloppen för egenupparbetade immateriella tillgångar och exporterade dessa belopp i mallen. Dessa parametrar behövde vi för våra statistiska tester som hjälper oss att besvara våra frågor (se 2.3.2 Undersökningsparametrar).

Under denna process upptäckte vi företag i vårt urval som trots allt inte passade in i våra kriterier.⁴³ Vi hade i detta fall råkat på fenomenet övertäckning⁴⁴, vilket innebär att vår mall innehåller enheter som inte tillhör avsedd population. Vi fann noterade bolag, moderbolag i större koncerner enligt ÅRL 1 kap 3 § p 6 samt vilande bolag. Därför kodade vi även moderbolag i större koncerner, publika aktiebolag samt vilande bolag (se 2.3.1 Empirisk mall, kodningsnyckel och variabler) för att vid bearbetning av materialet kunna sortera bort dessa. Parallellt med våra statistiska beräkningar genererade vi dessutom diagram för att åskådliggöra våra empiriska data grafiskt.

³⁹ Jacobsen (2002)

⁴⁰ Andersen (1998)

⁴¹ Jacobsen (2002)

⁴² Patel, Tebelius (1987)

⁴³ <http://www.bfn.se> 2008-11-11 kl. 11:18

⁴⁴ Dahmström (2000)

I vår empiri använder vi oss av två företag som på ett enkelt sätt skall visa effekterna av en övergång till K2. Företagen valde vi slumpmässigt från de som har aktiverat sina egenupparbetade immateriella tillgångar över sitt eget kapital samt de som inte har aktiverat över sitt eget kapital. I dessa exempel bortser vi från skatteeffekter⁴⁵ som sker vid en övergång till K2, detta för att underlätta förståelsen av effekterna på just soliditeten vid en övergång. Förenklingsexemplen underlättar vår analys där vi genom tabellen enkelt kan åskådliggöra i analysen vilka effekterna blir av en eventuell övergång.

2.3.1 Empirisk mall, kodningsnyckel och variabler

Vi har undersökt om företag har valt att aktivera eller kostnadsföra utgifter för FoU. Med kostnadsfört menar vi att företagen inte har aktiverat, vilket i sig inte automatiskt betyder att utvecklingsutgifterna är kostnadsförda, företagen kan exempelvis helt sakna dessa utgifter. Enklast möjliga sätt att koda detta i vårt urval är med hjälp av kvalitativa binära 0/1-variabler. Vi skapade en ny variabel med rubriken "aktiverat/kostnadsfört" och granskade samtliga 448 företags årsredovisningar för 2007. De företag som har aktiverat utgifterna för FoU kodades med 1 och de som istället har kostnadsfört kodades med 0. Samtidigt skapade vi också en variabel för egenupparbetade immateriella tillgångar där vi förde in i mallen till vilket belopp den posten uppgick hos de företag som valt att aktivera dessa utgifter.

Under denna process tillkom ytterligare kodning. För vårt huvudsyfte passade 0/1-variabler alldeles utmärkt, men vi upptäckte företag som inte hörde hemma i vår undersökning. Vi fann noterade företag, moderbolag i stora koncerner och vilande företag. För att enkelt kunna identifiera och filtrera bort dessa kodade vi dem med 3, 4 och 5. Vi gav dessa koder en alfanumerisk benämning för att det, i ett stapeldiagram, tydligt skulle framgå hur stora andelar respektive grupp uppgår till (se 4.3 Databearbetning). Efter denna bortsortering återstod 433 företag i urvalet. För Figur 3 och 4 använde vi oss av variabeln aktiverat/kostnadsfört för att åskådliggöra materialet.

Efter dessa inledande bearbetningar av urvalet och ytterligare itereringar valde vi att inkludera rubriceringar för soliditet och totalt eget kapital. Därefter tillkom en fördelningskolumn för data innehållande kvoten mellan egenupparbetade immateriella tillgångar och eget kapital. Slutligen visar den sista kolumnen med 0/1-variabel de företag som har aktiverat utvecklingsutgifter, vilka överstiger totalt eget kapital. De fall som överstiger eget kapital kodades med 1 och de som inte gjorde det med 0.

Detta gav oss en tillräcklig mängd variabler för att kunna skapa konfidensintervall för urvalet samt för andelen företag som har aktiverat utvecklingsutgifterna (se 4.4.1 Konfidensintervall för vårt urval samt 4.4.2 Konfidensintervall för andelen företag som har aktiverat). Testerna ger oss en bild av omfattningen av andel berörda företag i vår undersökta bransch. Sedan genomförde vi ett icke-parametriskt test med hjälp av variablerna eget kapital samt egenupparbetade immateriella tillgångar för att enkelt se hur många företag vars tillgångar överskrider eget kapital. Detta för att kunna bilda oss en uppfattning om hur stor andel företag som kan få ekonomiska problem vid en övergång till K2. Vi utförde också, genom ett Mann-Whitney U-test, en hypotesprövning utifrån variablerna soliditet och aktiverat/kostnadsfört för att kunna utröna tendenser om det är i vissa situationer företag väljer aktivering före kostnadsföring (se 4.3.3 Mann-Whitney U-test).

⁴⁵ Broberg (2008)

2.3.2 Undersökningsparametrar

Vi utförde två andelsundersökningar av vårt urval. Den första för att avgöra hur stor andel företag i vår aktuella bransch som har aktiverat sina utvecklingskostnader. Vi enades om att 95 % utfallssannolikhet räckte för att vi skulle kunna nyttja resultatet empiriskt. För att ytterligare driva arbetet framåt valde vi även att jämföra företagens storlek på eget kapital i förhållande till den summa de har aktiverat. Vi skapade en kolumn till i vår empiriska mall, där det statistiska beräkningsprogram som vi använde fyllde i kodningstalet 1 om aktiveringen översteg det egna kapitalet och 0 representerade att företagets eget kapital är större än aktiveringen.

Därefter tittade vi på soliditeten, vilken beräknas genom formeln:

$$\frac{(\text{Eget kapital} * 72 \% \text{ obeskattade reserver})}{\text{Totala tillgångar}}$$

Affärsdata verifierar att denna beräkning har använts vid framtagandet av respektive företags soliditet och därmed exporterade vi soliditeten till vår mall. Om företaget saknar obeskattade reserver är soliditeten detsamma som EK/Totala tillgångar. Soliditetsinformationen testar vi mot respektive gruppstillhörighet, det vill säga mot de företag som har aktiverat respektive kostnadsfört sina egenupparbetade immateriella tillgångar, enligt ett Mann-Whitney U-test (se 4.4.3 Mann-Whitney U-test).

Vi valde att genomföra de olika andelsundersökningarna som empirisk grund till de analyser vi gör kring hur många mindre FoU-företag som aktiverar idag och vilka konsekvenser det kan få på både deras och marknadens utveckling om denna aktiveringsmöjlighet försvinner. Mann-Whitney U-testet hjälper oss att förklara eventuella skillnader i företagets soliditet beroende på om de har aktiverat eller inte har aktiverat sina utvecklingsutgifter.

2.4 Analys och slutsats

Under arbetet med denna uppsats beaktar vi kontinuerligt den förförståelse vi har för ämnet. Denna lyser främst igenom vid analys av all den informationsmassa vi samlar in. Vi har en gemensam förförståelse genom våra studier på civilekonomprogrammet samt våra respektive arbetslivserfarenheter. Utan denna grund kan vi inte genomföra en relevant analys och därefter dra slutsatser.⁴⁶ Ytterligare förståelse för ämnet får vi under arbetets gång.

För att kunna dra slutsatser och analysera vår empiri mot referensramen, har vi använt oss av ett antal statistiska metoder. En av dessa är att räkna fram konfidensintervall både för den andel som aktiverar sina egenupparbetade immateriella tillgångar samt de företag som aktiverar dessa immateriella tillgångar över sitt eget kapital. Ett konfidensintervall beskriver det intervall där populationens riktiga medelvärde med 95 % säkerhet går att finna.⁴⁷ Denna metod underlättar vår fortsatta analys och kan öka vår studies trovärdighet.

För att kunna besvara en av våra underfrågor behöver vi sätta upp en hypotes där vi prövar om det finns en skillnad mellan våra två gruppers soliditet. En hypotesprövning är nödvändig för att vi skall kunna dra slutsatser från vårt material samt beskriva om det finns ett statistiskt samband mellan våra variabler.⁴⁸ För att se om det finns ett samband använder vi oss av ett

⁴⁶ Patel, Tebelius (1987)

⁴⁷ Körner, Wahlgren (2005)

⁴⁸ Djurfeldt et al (2003)

Mann-Whitney U-test, vilket ger oss en bra grund inför vår analys om hur företagens soliditet hänger ihop med huruvida de aktiverar eller ej.

Vi grundar vår analys i en jämförelse av redovisad referensram och insamlad empiri. Därefter drar vi slutsatser baserade på vår analys, för att komma fram till svar på våra frågeställningar.

2.5 Trovärdighet

Trovärdigheten i vår uppsats måste vara uppfylld för att vi ska nå vårt avsedda syfte. Nedan specificerar vi de parametrar vi anser ha störst bäring på trovärdigheten utifrån det arbetssätt vi har definierat ovan.⁴⁹

För att uppnå ett tillförlitligt resultat i en studie är det viktigt att mäta det studien syftar till samt att använda rätt arbetsredskap för denna mätning. Ju bättre mätinstrumentet står emot yttre påverkan, främst slumpfaktorer, desto pålitligare blir resultatet. Beträffande kodningen av vårt empiriska material (se 2.3.1 Empirisk mall, kodningsnyckel och variabler) beaktar vi kodarrelabilitet, det vill säga att både kodningen och tolkningen skulle bli likadan oavsett vem eller hur många som genomför den.⁵⁰ Vi beskriver vår arbetsprocess och kodningsval på ett sätt som gör att någon annan ska kunna kopiera vad vi har gjort.

Under stycke 2.2 Information beskriver vi hur vi i detta arbete har gjort vårt dataurval, samt vilka verktyg vi har använt. Genom detta vill vi visa vår medvetenhet kring de parametrar som stärker studiens slutsatser. Empiriskt undersöker vi endast den redovisningspost som är relevant för problemdiskussionen i denna uppsats. Vi arbetar även aktivt med vår egen objektivitet⁵¹, bland annat genom att granska källors ursprung, att vi alla tre gör samma statistiska beräkningar i det statistiska program vi använder oss av samt att vi diskuterar resultat oss emellan för att i möjligaste mån eliminera subjektiva tankar.

Studiens trovärdighet kan dessutom ökas genom att utföra samma kvantitativa undersökning vid ett senare tillfälle. Om vi skulle undersöka ett lika stort urval företag om ett år, när tillämpningen av K2-regelverket kan ha fått ett eventuellt utslag på FoU-marknaden, kan det resultatet jämföras med det vi uppnår i denna studie. Om dessa två överensstämmer blir trovärdigheten hög. Under förutsättning att de båda undersökningarna skett med utgångspunkt i samma population och med samma metoder samt syfte kan slutsatserna anses vara stabila och därmed trovärdiga.⁵²

⁴⁹ Patel, Tebelius (1987)

⁵⁰ Svenning (1996)

⁵¹ Eriksson, Wiedersheim-Paul (2006)

⁵² Svenning (1996)

2.6 Kritik

De metoder vi har nyttjat i denna uppsats, i kombination med diverse källor, ska tillsammans uppfylla trovärdigheten i detta arbete. Vi är emellertid uppmärksamma på att viss kritik kan riktas till både val av metod och källor.

2.6.1 Metodkritik

Inget tillvägagångssätt eller arbetsmetod för en studie som denna är sällan helt renodlad i sin undersökningsmetod.⁵³ Vi arbetar med en stor mängd undersökningsvariabler och tittar således på dem till kvantitet och endast skummar deras yta. En nackdel med detta arbetssätt är att vi förlorar en del av djupet och komplexiteten i studien⁵⁴, då vi med ett stort urval inte förkovrar oss i mer än en sakfråga i denna uppsats. Slutligen riskerar absoluta tal ge intryck av en högre grad av exakthet än vad de verkligen speglar⁵⁵, men detta kan vi som författare avhjälpa med beskrivande text.

Då vårt urval inte innehåller någon form av periodicitet undviker vi systematiska fel⁵⁶, vilka annars kunde slå igenom och ge en missvisande generalisering av populationen. Vårt urval måste på alla sätt vara korrekt för att empirin ska återspegla en verklighet som kan appliceras på en population. Om grunden för empirin är felaktig blir även slutsatsen fel.⁵⁷ Vi är individer som förlitar oss på att informationen i nyttjade datasystem är tillförlitlig (se 2.6.2 Källkritik). Vi försöker så långt det är möjligt att vara objektiva under både vår datainsamlings- och analysprocess⁵⁸, men vi kan aldrig försäkra oss mot subjektiviteten.

Slutsatserna baserar sig på vår analys, vilken delvis bygger på vår empiri. Den i sin tur förlitar sig på statistiska beräkningar med 95 % konfidensintervall. Detta innebär att det finns en 5 % risk att det samband vi finner är slumpmässigt och därmed riskerar våra slutsatser att inte vara generaliserbara över hela populationen med samma riskfaktor.

2.6.2 Källkritik

Vid val av källor till denna uppsats har vi utifrån vår egen förmåga och förståelse beaktat källornas relevans och validitet. Relevansen ska uppfylla en koppling till vår frågeställning och validiteten betonar att källan mäter det den är avsedd att mäta.⁵⁹

Vi ser under arbetets gång att det inte sker några större ändringar inom metodlitteraturen genom åren. Olika böcker fokuserar på olika områden och exemplifierar nyttjandet av diverse metoder på olika sätt. Därför anser vi att en metodbok publicerad för 20 år sedan kan vara lika relevant som en dito från senare år.

Med hänsyn tagen till att vi undersöker en kommande förändring inom svensk redovisning observerar vi att den aktuella debatten givetvis är begränsad till Sverige. Detta medför att de artiklar vi nyttjat ur större internationella akademiska tidskrifter berör mindre företag i andra länder än Sverige, men med liknande problematik. Vi får förlita oss på de svenska kanaler som finns inom redovisningsvärlden, bland annat branschtidningar, vilka riskerar att vara partiska. Detta kan medföra viss brist i akademisk relevans.

⁵³ Patel, Tebelius (1987)

⁵⁴ Jacobsen (2002)

⁵⁵ Eriksson, Wiedersheim-Paul (2006)

⁵⁶ Svenning (1996)

⁵⁷ Ibid

⁵⁸ Patel, Tebelius (1987)

⁵⁹ Eriksson, Wiedersheim-Paul (2006)

Vår empiri bygger till fullo på information om mindre företag hämtade ur databasen Affärsdata. Vi litar på att dessa data är korrekt inmatade i databasen. Trots detta infann sig en övertäckning om 15 stycken företag (se 2.3 Population och urval). Vi avser att mäta en specifik redovisningspost hos ett urval företag. Denna post och dess värden hämtar vi ur respektive företags årsredovisning. Eftersom företagen upprättar årsredovisningen enligt lag och dessa lämnas till revisor för granskning⁶⁰ ser vi ingen anledning till att misstro de siffror som däri presenteras.

⁶⁰ ÅRL 8:2

3. Referensram

Referensavsnittet visar den aktuella normgivning som finns samt åsikter som framkommit under det nya regelverkets utveckling. Dessutom redogör vi för teorier, vilka knyter an till arbetets frågeställning.

3.1 Immateriella tillgångar

Företagens tillgångar tenderar för närvarande att gå från att ha varit materiella till immateriella. De immateriella tillgångarna kan vara den största drivkraften bakom ett företags tillväxt. En fördel i denna utveckling vore nya värderingsverktyg för immateriella tillgångar och en omarbetning av redovisningen som underlättar för externa investerare och företagsledning att fatta beslut baserat på ett rättvisande underlag.⁶¹ Investerare ser företag med mycket immateriella tillgångar som riskabla.⁶² Uppkomsten av immateriella tillgångar visar den traditionella redovisningens begränsningar genom att immateriella tillgångar visar framtida värden.⁶³

Generellt finns det två vanliga frågor som berör just immateriella tillgångar:

1. Immateriella tillgångar genererar inte själv värde eller tillväxt. Det är tillsammans med andra faktorer, såsom produktion och företagsystem som den immateriella tillgången kan behålla sitt värde. Finns det inget samband mellan dessa faktorer tappar den immateriella tillgången sitt värde snabbare än en materiell tillgång.
2. Värdet på en immateriell tillgång är relaterat mot framtiden, det vill säga vilka framtida ekonomiska intäkter tillgången kan generera. Dagens företagsledning och redovisningsteori är inriktad mot siffror och information från historiska händelser vilket leder till problem med värderingen på en immateriell tillgång.

Ett företags värde och tillväxt beror inte enbart på värderingen av dess immateriella tillgångar, men det är viktigt att företagen förstår vilken effekt denna redovisningspost kan få för företagets värdekedja. Både ett företags materiella likväl som immateriella tillgångar är kritiska faktorer för ett företags totala produktivitet.⁶⁴

Likaså finns det en risk för att FoU-företag hindras i sin utveckling om de inte får ta upp sina immateriella tillgångar i balansräkningen. Investerare kommer systematiskt att undervärdera dessa företag. Balansräkningen är däremot inte designad för värdering inför en investering och det finns investerare som hellre ser till informationen från intäkterna och därifrån på egen hand beräknar bland annat framtida kassaflöde och vinster. Det saknas bevis för att dagens redovisningssystem hindrar FoU-företag från att hitta kapital till sina investeringar.⁶⁵

Det är inte säkert att en förändring av redovisningsreglerna är vad som krävs för att immateriella tillgångar ska åskådliggöras på ett rättvisande sätt för samtliga intressenter. IT-kraschen på 90-talet, 2000-talets redovisningsskandaler och dagens finanskris kan vara skäl

⁶¹ Baruch, Zambon (2003)

⁶² Thornhill, Gallatly (2005)

⁶³ Baruch, Zambon (2003)

⁶⁴ Baruch, Daum (2004)

⁶⁵ Skinner (2008)

nog för en redovisningsomstrukturering. Syftet med redovisningen är att den skall bistå med information till investerare och kreditgivare för att minska risker och osäkerhet.⁶⁶

3.2 Svensk normsättning

Den reglerade redovisningen ska säkerställa att företagens informationskrav gentemot deras intressenter uppfylls. Dessutom utgör lagarna en grund för jämförelse mellan företagen.⁶⁷ Gällande nationell normsättning för immateriella tillgångar finns att hitta i Årsredovisningslagen, Bokföringsnämndens allmänna råd samt Redovisningsrådet rekommendationer.⁶⁸ Det nya regelverket för K2 förenklar de idag etablerade redovisningsrutinerna för denna post.⁶⁹ Nedan presenterar vi grunddragen i respektive norms redovisning av egenupparbetade immateriella tillgångar.

3.2.1 Årsredovisningslagen

En årsredovisnings innehåll bestäms av ÅRL. I förvaltningsberättelsen ska företag lämna ett flertal upplysningar, bland annat beträffande sin verksamhet inom forskning och utveckling. Om utgifterna för FoU är av väsentligt värde för företagets verksamhet under de närmast följande åren får företaget ta upp dessa som en immateriell tillgång i balansräkningen. Detta innebär att utvecklingskostnader får aktiveras och om de gör det ska de skrivas av på i normala fall högst fem år. Däremot kan längre avskrivningstid motiveras om längre nyttjandeperiod går att fastställa med en rimlig grad av säkerhet. Avskrivningen ska ske systematiskt och spegla företagets nyttjande av tillgången.⁷⁰ Under en lång tid har det varit praxis att kostnadsföra dessa utgifter löpande men med RR 15 har företagen ändrat sina rutiner. Huvudregeln är nu att om tillgången kan identifieras, ge framtida ekonomiska fördelar och att företaget har kontroll över tillgången skall utgifterna aktiveras i balansräkningen.⁷¹ Eftersom ÅRL är en ramlag räcker den inte för att ge redovisande mindre företag en tydlig bild, utan ytterligare stöd ska i dagsläget sökas i antingen BFNAR eller RR.⁷²

3.2.2 Bokföringsnämnden, BFN R1

Den svenska myndighet som har ansvar för utvecklingen av god redovisningssed är Bokföringsnämnden.⁷³ Myndigheten har därtill ett övergripande ansvar beträffande Sveriges kompletterande normgivning, vilket Rådet för finansiell rapportering, FAR SRS och andra branschorganisationer bidrar med.⁷⁴ För att uppnå detta syfte tar BFN beslut om allmänna råd (BFNAR) för företagets bokföring och redovisning. Utöver detta publicerar BFN rekommendationer och fram till 1999 även uttalanden. De allmänna råden bör läsas i sitt sammanhang, det vill säga i kombination med aktuella ramlagar, för att ge en heltäckande bild och fylla den vägledande funktion det har.⁷⁵

⁶⁶ Baruch (2008)

⁶⁷ Edenhammar, Thorell (2005)

⁶⁸ ÅRL, BFNAR, RR

⁶⁹ <http://www.bfn.se> 2008-11-11 kl. 11:18

⁷⁰ ÅRL kap 4, kap 6

⁷¹ Edenhammar, Thorell (2005)

⁷² Artsberg (2005)

⁷³ <http://www.bfn.se> 2008-12-01 kl. 09:50

⁷⁴ Artsberg (2005)

⁷⁵ <http://www.bfn.se> 2008-12-01 kl. 09:50

ÅRL är en av de ramlagar som alla svenska företag måste följa. Den föreskriver att god redovisningssed måste följas.⁷⁶ Detta innebär att benämningen allmänna råd inte får tas alltför lättvindligt. Mindre företag måste således följa BFNAR för att leva upp till kravet på god redovisningssed.⁷⁷

BFN R1 Redovisning av forsknings- och utvecklingskostnader baseras på ÅRL.⁷⁸ Rådet har som huvudprincip att kostnader för FoU ska tas direkt. Aktivering får däremot ske under vissa omständigheter. Detta allmänna råd återkopplar till BFL, vilken säger att aktivering får göras om utgifterna för redovisningsposten kan anses vara av väsentligt värde för företaget i framtiden. Det finns fem villkor som måste vara uppfyllda för att aktivera utvecklingskostnader⁷⁹:

- *FoU-arbetet och de utgifter som lagts ned på detta skall vara klart avgränsade.*
- *FoU-arbetet skall ha en bestämd tillämpning i sikte.*
- *Den produkt eller den process som FoU-arbetet förväntas leda fram till skall vara avsedd för försäljning eller för direkt användning vid den egna verksamheten.*
- *Det skall vara sannolikt att en på förhand kalkylerad intäkt eller kostnadsbesparing kommer att uppstå till följd av att den tänkta produkten eller processen marknadsförs. Skall den användas internt skall dess användbarhet för verksamheten kunna visas.*
- *Det skall finnas resurser dels för att FoU-arbetet skall kunna slutföras, dels för att den tänkta produkten eller processen skall kunna marknadsföras, om den är avsedd för försäljning.⁸⁰*

Kopplingen till mindre företags redovisning av FoU-kostnader har sedan december 2005 hänvisats till BFN R1 alternativt Redovisningsrådets rekommendation RR 15 Immateriella tillgångar.⁸¹

3.2.3 Rådet för finansiell rapportering, RR 15

När rådet för finansiell rapportering bildades på våren 2007 ersatte det Redovisningsrådet, som därmed lades ner. Nya rekommendationer utges numer med beteckningen RFR X, där X representerar en siffra eller fler, och riktar sig till noterade bolag. De vedertagna RR 1 - 29 finns kvar i befintlig form och benämning så länge det finns företag som har behov av deras vägledning. Mindre företag har fortfarande hjälp av dessa normer⁸² och beträffande redovisning av FoU-kostnader ska de vända sig till antingen RR 15 Immateriella tillgångar eller BFN R1.⁸³

RR 15 baseras på den ursprungliga versionen av IAS 38, men är anpassad så att den följer övrig svensk lagstiftning på området.⁸⁴ Forskningskostnader får aldrig aktiveras, då de anses ligga för långt ifrån den sannolika kopplingen till de ekonomiska fördelar företaget kan dra av de nedlagda utgifterna.⁸⁵ Eftersom redovisningen av forskningskostnader skiljer sig från

⁷⁶ ÅRL 2:2

⁷⁷ <http://www.bfn.se> 2008-12-01 kl. 09:50

⁷⁸ RR 15, bilaga 2

⁷⁹ BFN R1 13§

⁸⁰ Ibid

⁸¹ BFN R1 not 1

⁸² Förord till Redovisningsrådets rekommendationer

⁸³ BFN R1 not 1

⁸⁴ Falkman (2001)

⁸⁵ RR 15 p 46

redovisningen av utvecklingskostnader är det viktigt för ett företag att förstå gränsdragningen. Definitionerna enligt rekommendationen lyder:

”Forskning är planerat och systematiskt sökande som kan ge ny vetenskaplig eller teknisk kunskap och insikt.

Utveckling är att tillämpa forskningsresultat eller annan kunskap för att åstadkomma nya eller väsentligt förbättrade material, konstruktioner, produkter, processer, system eller tjänster innan kommersiell produktion eller användning påbörjas.”⁸⁶

Inledningsvis uppmärksammas läsaren av rekommendationen på att immateriella tillgångar bland annat gäller för FoU-kostnader. Det är tydligt angivet att forskningskostnader ska kostnadsföras direkt och att om utvecklingskostnaderna inte tydligt går att skilja från den tidigare fasen ska samtliga utgifter kostnadsföras i resultaträkningen när de uppkommer. För att utvecklingsfasen ska tas upp i balansräkningen, och därmed aktiveras på minst 5 år, krävs att många kriterier är uppfyllda. Företaget ska bland annat ha alla de resurser av olika slag som behövs för att färdigställa och kunna sälja produkten, i kombination med en avsikt att göra detta. Dessutom ska företaget på ett tillförlitligt sätt kunna beräkna de utgifter som är hänförliga till just utvecklingsfasen. Dessutom kräver rekommendationen att företagets ekonomiska fördelar sannolikt ökar i framtiden tack vare den nedlagda utvecklingskostnaden⁸⁷, som är en direkt följd av de tidigare nedlagda forskningsutgifterna.⁸⁸

När en utvecklingskostnad aktiveras i balansräkningen som en immateriell tillgång ska den skrivas av under en tid av högst 20 år, om inte annan nyttjandeperiod kan beräknas på tillförlitligt sätt. Med tanke på utvecklingskostnadens beskaffenhet är det ofta osannolikt att nyttjandeperioden skulle vara så lång som 20 år. Teknisk utveckling medför dessutom att ju kortare tid tillgången skrivs av på desto större sannolikhet är det att företaget har gjort en korrekt uppskattning av nyttjandeperioden. Avskrivningen ska åskådliggöra företagets förbrukning av tillgången. Slutligen måste företaget uppmärksamma de upplysningskrav som följer på egenupparbetade immateriella tillgångar.⁸⁹

3.2.4 K2-regelverket

Det nya K2-regelverket måste följas till fullo och utan avvikelser. Företag får inte söka råd från andra normer för sin redovisning när de har valt att följa K2. Redovisning av immateriella tillgångar ges inga alternativ eller plats för bedömningar enligt regelverket⁹⁰, vilket är en direkt konsekvens av att K2 är regelstyrt. En av förenklningarna är att minska antalet alternativ och bedömningar i samband med redovisning av immateriella tillgångar. K2 stipulerar:

⁸⁶ RR 15 p 7

⁸⁷ RR 15 p 45

⁸⁸ Falkman (2001)

⁸⁹ RR 15 p 93 ff

⁹⁰ <http://www.bfn.se> 2008-11-11 kl. 11:18

”En egenupparbetad immateriell anläggningstillgång får inte redovisas som tillgång trots att 4 kap 2§ årsredovisningslagen (1995:1554) ger viss möjlighet till det. Utgifter som kan hänföras till en sådan tillgång ska redovisas som en kostnad.”⁹¹

Mindre företag ska sålunda enligt K2 kostnadsföra alla immateriella tillgångar, förutom förvärvade dito, direkt när de uppstår.⁹² Om en tillgång består av både materiellt och immateriellt ska den aktiveras endast om den materiella delen överstiger 50 %.⁹³ Detta är aldrig fallet med utvecklingskostnader, som är 100 % immateriella.

Avskrivning för immateriella tillgångar ska ske det år tillgången tas i bruk och får ske under en femårsperiod.⁹⁴ Däremot får de egenupparbetade immateriella tillgångarna inte skrivas av, eftersom de kostnadsförs direkt. När ett företag går över till K2-regelverket ska de egenupparbetade immateriella tillgångar som hittills varit aktiverade tas bort ur balansräkningen och återförs. Korrigeringen görs mot balanserat resultat under eget kapital.⁹⁵ Framtida utvecklingskostnader bokförs i resultaträkningen.⁹⁶

I händelse av att företagets kostnader för FoU överstiger 30 % av rörelsekostnaderna ska en kortfattad upplysning om dessa lämnas i förvaltningsberättelsen.⁹⁷ Detta är en förenkling jämfört med ÅRL:s krav, som inte har någon relativ beloppsgräns och dessutom kräver mer information kring företagets verksamhet inom området.⁹⁸

K2 är det alternativa redovisningsregelverk som erbjuds för mindre företag när K-regelverken blir obligatoriska. Automatiskt flyttas mindre företag över till K3-regelverket, men kan välja att redovisa enligt K2 istället.⁹⁹ K2-företag som redovisar enligt K3 får fortfarande dra fördel av vissa förenklingar som gäller för mindre företag, det vill säga att de slipper upprätta koncernredovisning eller kassaflödesanalys. K3, som ännu inte är ett färdigt regelverk, kommer att baseras på nuvarande normsättning för större företag, RR 1-29 och IASB:s PE-projekt. Detta innebär att K3 fortfarande är principbaserad redovisning där egenupparbetade immateriella tillgångar får aktiveras enligt samma riktlinjer som idag gäller enligt RR 15.¹⁰⁰

3.3 Remissvar

K2 har varit ute på remiss ett antal gånger och vissa poster har varit mer diskuterade än andra. Några punkter återkommer hos flera olika organisationer. SRF¹⁰¹ tillsammans med Företagarna¹⁰² och Sveriges Byggindustrier¹⁰³ tycker att det är direkt olämpligt att införa regelverket för K2 vid denna tidpunkt. Parallellt pågår andra utredningar som berör svensk redovisning, vilka kan generera konsekvenser för K2. Som exempel nämns Samrob. Den utredningen undersöker sambandet mellan redovisning och beskattning. Om en frikoppling

⁹¹ <http://www.bfn.se> p. 10:3, 2008-11-11 kl. 11:18

⁹² Broberg (2008)

⁹³ <http://www.bfn.se> 2008-11-11 kl. 11:18

⁹⁴ Ibid

⁹⁵ Broberg (2008)

⁹⁶ Broberg (2007)

⁹⁷ <http://www.bfn.se> 2008-11-11 kl. 11:18

⁹⁸ ÅRL 6:4

⁹⁹ Broberg (2008)

¹⁰⁰ <http://www.bfn.se> 2008-12-22 kl. 10:21

¹⁰¹ Carlson, Wedberg (2007)

¹⁰² Berggren, Hamilton (2007)

¹⁰³ Antoni (2007)

mellan dessa två rekommenderas kommer K2-regelverket att behöva omarbetas. På grund av ovan nämnda utredningar anser SRF att införandet av K2 bör vänta. Detta för att skapa en långsiktig stabilitet och kontinuitet i redovisningen.¹⁰⁴ Företagarna påpekar att förenklingen som är huvudsyftet med K2 försvinner om regelverket skall omarbetas nästan omgående.¹⁰⁵

Förslaget kring kostnadsföring av egenupparbetade immateriella tillgångar har vållat stor debatt och många hävdar att detta både strider mot ÅRL och kanske gällande EG-rätt. Att reglerna även lätt kan kringgås genom försäljning av företagets egenupparbetade immateriella tillgångar till ett annat bolag för att sedan köpa tillbaka dem och redovisa dem som förvärvade immateriella tillgångar gör förslaget obsolet.¹⁰⁶ Företagarna hävdar att företag i tillväxtstadiet kan vara i behov av att kunna aktivera sina kostnader för utveckling och bör således inte bli missunnade förenklingarna i K2 på grund av den anledningen.¹⁰⁷ Svenskt Näringsliv är inne på samma spår:

”Ett förbud att egenaktivera medan samtidigt inköpta utvecklingskostnader är balansgilla får i första hand som konsekvens att företagets utvecklingsinsatser formellt måste struktureras om med enbart ökade kostnader till följd. Det kan starkt ifrågasättas om reglerna ska vara sådana att ett företag helt diskvalificerar sig från K2 genom att avvika på denna punkt.”¹⁰⁸

BFN svarar på denna kommentar med att det är svårt att värdera immateriella tillgångar. Enligt nämnden använder cirka 3 000 företag aktivering av denna post idag. Till stor del är det företag som antingen befinner sig i ett tillväxtstadium eller går dåligt.¹⁰⁹ Det är alldeles för få i relation till det totala antalet företag som berörs av K2. BFN anser att egenupparbetade immateriella tillgångar kommer att tynga ner det allmänna rådet vad gäller förenkling och ser därför att posten inte skall vara med i balansräkningen överhuvudtaget.¹¹⁰

3.4 Kostnad och nytta

De mindre företagets aktieägare har många gånger andra sätt att ta till sig information än just via årsredovisningar. Intern information ligger närmare till hands för dem.¹¹¹ Intressenter söker olika sorters information, bland annat beroende på företagets storlek, bransch samt vilket intresse de har.¹¹²

Kostnaden för att nå ut med tillräcklig information till externa intressenter kan vara betungande för ett mindre företag. Om nyttan är högre i förhållande till de kostnader redovisningen medför är redovisningsrutinen inget hinder. Nyttan kan vara relevansen av rapporterna för de externa intressenterna. I vissa fall finns ingen aktiv marknad som kan värdera själva företaget, så som ett noterat bolag är värderat via sina aktier. Då får de finansiella rapporterna ett högre värde, för att ge en bild över företagets ekonomiska

¹⁰⁴ Carlson, Wedberg (2007)

¹⁰⁵ Berggren, Hamilton (2007)

¹⁰⁶ Carlson, Wedberg (2007)

¹⁰⁷ Berggren, Hamilton (2007)

¹⁰⁸ Andersson, Burén (2006) s. 2

¹⁰⁹ Pautsch (2007)

¹¹⁰ Ibid

¹¹¹ Evans et al (2005)

¹¹² Edenhammar, Thorell (2005)

ställning.¹¹³ Om det däremot är kostnaden som överstiger nyttan vill företaget försöka skära ner i administrationen runt redovisningen, bland annat genom förenklade redovisningsregler.

Nyttan med K2-regelverket är alla förenklingar och bristen på valmöjligheter i redovisningen.¹¹⁴ Enligt en svensk undersökning kan administrativa kostnader minska med 20 % för de mindre företagen tack vare redovisningsförenklingar.¹¹⁵ Fungerande lagar och regelverk ökar den samhällsekonomiska nyttan, då alla företag redovisar på samma sätt.¹¹⁶ Förutom den gemensamma redovisningen ska företagen dessutom följa de upplysningskrav som finns för att ge användaren av de finansiella rapporterna en så bred bild som möjligt.¹¹⁷ Kostnaden för företaget ska betala sig bland annat genom ökad nytta för intressenten.

3.4.1 Intressenter

Intern redovisning tillfredsställer företagets interna informationsbehov, medan den externa redovisningen och de finansiella rapporterna fyller de externa intressenternas informationsbehov. Vilka dessa intressenter är skiljer sig bland annat mellan företagets bransch och storlek. Mindre företag har ofta inte lika många intressenter som de större och noterade bolagen. Ju mindre företaget är desto färre intressenter har det. Om företagsägarna utgör ledningen, och antalet anställda är lågt, finns inget större behov av finansiell information utöver den som bokföringen ger.¹¹⁸

Årsredovisningar är främst riktade till externa intressenter, med tonvikten på potentiella investerare. Redovisningslagstiftningen fokuserar i sin tur i första hand på borgenärerna, inte investerarna. Därmed uppstår ett glapp mellan lagstiftningens syfte och intressenters behov. Årsredovisningens övriga upplysningar kompletterar de absoluta siffrorna. Ett företags finansiella rapporter är färskvara och skildrar den verklighet som rådde på balansdagen. Intressenterna får därmed dra egna slutsatser och prognoser, kanske baserade på historisk data, om hur de tror att företaget kan förvalta de siffror som presenteras.¹¹⁹

Intressenter:	Informationsbehov:
Investerare	Beslutsunderlag för investeringar i företaget, köpa/behålla/sälja aktier
Lån-/Kreditgivare	Betalningsförmåga kort- och långsiktigt, nyckeltal
Skatteverket	Resultat, skatteunderlag
Anställda	Stabilitet, lönsamhet
Kunder	Företagets långsiktiga överlevnad

Figur 2. Företagsintressenters informationsbehov. (fritt efter Artsberg)¹²⁰

¹¹³ Evans et al (2005)

¹¹⁴ Broberg (2008)

¹¹⁵ <http://www.regeringen.se> 2008-11-11 kl. 12:12

¹¹⁶ Edenhammar, Thorell (2005)

¹¹⁷ Falkman (2001)

¹¹⁸ Edenhammar, Thorell (2005)

¹¹⁹ Ibid

¹²⁰ Artsberg (2005)

Genom att studera informationen i företagets finansiella rapporter tar banker och andra investerare beslut om att antingen satsa på eller låta bli att investera i företaget. De ska kunna avgöra hur stor avkastning de kan vänta sig på sin investering i företaget, hur stor utdelning företaget kan väntas ge.¹²¹ Ytterligare information om företaget och dess aktiva val under året fås av noter och tilläggsupplysningar i årsredovisningen. Dessa kan påverka de investeringsbeslut externa intressenter tar.¹²² Att öka eget kapital med riskkapital från externa finansörer, med en ägarandel eller styrelseposition i företaget som kompensation, sker då företaget har goda förutsättningar till framtida vinster och avkastning till ägare.¹²³ Kreditgivare gör sedvanliga kreditprövningar inför sina beslut att låna ut pengar, men årsredovisningen tillhandahåller även för dessa intressenter mer information och ger en bredare bild.¹²⁴

Skatteverkets intresse ligger alltid i företagets resultat, vilket än så länge är grund för beskattning för svenska företag. Skattesatsen för samtliga juridiska personer i Sverige är 28 %.¹²⁵ Ju högre resultat desto mer ska företagen betala i skatt, vilket kan vara ett incitament till att visa ett lägre resultat. Skatteverket är en av många intressenter i samhället, där de övriga visar intresse i och söker information om vilka resurser företaget behöver av samhället och vad det kan bidra till i sitt närområde.¹²⁶

Både företagets kunder och dess anställda har ett gemensamt intresse i att se en stabilitet och fortlevnad i den verksamhet de är beroende av. Finansiell ställning är en indikator på detta. De anställda vill känna en trygghet i mer än bara lönen och anställningen. För framtiden är företagets förmåga att betala in pensionspengar viktig för den enskilde individen. Den anställda är en intern intressent, men nyttjar årsredovisningen som informationskanal för att avgöra om denne vill fortsätta sin anställning och som grund för eventuella löneförhandlingar. Mindre kunder kan vara beroende av ett enda företag som leverantör för sin egen fortsatta överlevnad. Med detta i åtanke är de högst intresserade av den information som framkommer i årsredovisningen och dess finansiella rapporter.¹²⁷ Företaget är i sin tur beroende av kunderna inte bara ur ett rent försäljningsperspektiv, utan även för att få investerare. Många externa intressenter satsar inkom på företag med en etablerad kundkrets.¹²⁸

3.4.2 Nyckeltal

Med nyckeltal visar företaget olika effektivitetsmått inom sin verksamhet. Dessa kvoter är också en riktlinje för hur det går för företaget och en grund för olika intressenter att basera sina beslut på. Nyckeltalen visar företagets förmåga att uppfylla vissa krav, behov eller mål som både de själva och intressenterna kan ställa på dem. Beroende på situation kan det vara fördelaktigt för ett företag att låna pengar till sina investeringar, istället för att nyttja sitt eget kapital.¹²⁹ Eget kapital utgör i kreditsituationer en av flera säkerheter för långivaren.¹³⁰

Nyckeltalet soliditet indikerar hur stor andel av företagets eget kapital som täcker de totala tillgångarna. Ett annat sätt att se på soliditeten är att det speglar företagets förmögenhet. Många gånger är finansörer mer tillmötesgående att låna ut sina pengar till företaget om

¹²¹ Edenhammar, Thorell (2005)

¹²² Artsberg (2005)

¹²³ Nilsson (2008)

¹²⁴ Edenhammar, Thorell (2005)

¹²⁵ <http://www.skatteverket.se> 2008-12-03 kl. 15:27

¹²⁶ Edenhammar, Thorell (2005)

¹²⁷ Ibid

¹²⁸ Nilsson (2008)

¹²⁹ Ibid

¹³⁰ Gustavsson, Svernlöv (1994)

soliditeten är hög. Det är inte ovanligt att nystartade företag eller företag inom forskning och utveckling har lågt eget kapital. Detta medför en låg soliditet och investerare kan bli mindre benägna att riskera sitt kapital i företaget.¹³¹ Företag med lågt eget kapital påverkas dessutom lättare av sämre tider, till exempel en svängning mot lågkonjunktur. Om utvecklingen slår av på takten och skulderna kvarstår hamnar företaget i detta läge lätt i en finansiell kris-situation.¹³²

I en sådan situation kan ett FoU-företags produkter vara helt osäljbara på marknaden innan de har introducerats, men detta kan även inträffa på grund av exempelvis konkurrenters eller teknikens framsteg. Företaget blir väldigt beroende av en enda produkt vilket påverkar deras förmåga att hantera olika risker som sker på deras produktmarknad. Detta påverkar bland annat företagets fortlevnad. Ibland kan ett företags situation tvinga det till att aktivera vissa av sina utvecklingskostnader för att undvika finansiella underskott. Gör företaget således inte avskrivningar på sina tillgångar leder detta till en situation som kan liknas vid en bubbla, innehållande mycket tillgångar och lite eget kapital. När väl bubblan spricker finns inga tillgångar kvar av värde. Företaget har rent redovisningsmässigt sett bra ut innan, men när obeståndet är ett faktum går det inte att realisera tillgångarna som består av aktiverade utvecklingsutgifter.¹³³ Tillgångarna har inte något "riktigt" värde.

Om aktiekapitalet sjunker med 50 % eller mer måste en kontrollbalansräkning upprättas, för att avgöra hur kritiskt företagets finansiella läge är. Detta är en del av borgenärsskyddet, vilket är lagstadgat och ska skydda investeraren. När en revisor genom kontrollbalansräkningen har konstaterat att aktiekapitalet sjunkit under en för låg nivå fattar bolagsstämman beslut om företaget ska träda i likvidation eller inte. Det är inte säkert att detta är nödvändigt, då det kan finnas tillgångar i företaget som inte är mätbara i kontrollbalansräkningen.¹³⁴ En sådan post kan vara utvecklingskostnader som tagits upp direkt i resultaträkningen.

¹³¹ Nilsson (2008)

¹³² Folkesson (2006)

¹³³ Ibid

¹³⁴ Ibid

4. Empiri

Vi sammanställer empirisk data från hundratals företag. Fokus ligger på posten egenupparbetade immateriella tillgångar i balansräkningen. Detaljerade listor bifogas i uppsatsens Bilaga 1.

4.1 Empiriska utgångspunkter

Vid en övergång till K2 skall kostnader som tagits upp som egenupparbetade immateriella tillgångar tas direkt mot balanserat resultat under eget kapital.¹³⁵ För att empiriskt visa hur detta kommer att påverka våra företag beskriver vi detta med förklarings exempel och visar vilka effekter det får på företagets soliditet. Dessutom beräknar vi andelar med hjälp av konfidensintervall.

4.2 Förklarings exempel

Vårt första företag som hamnar under luppen är Volaris Sweden AB. Det har idag tagit upp egenupparbetade immateriella tillgångar till ett värde av 522 tkr. Övriga tillgångar uppgår till 13 439 tkr. Totala tillgångar blir således 13 961 tkr. Deras eget kapital uppgår till 5 636 tkr samt deras skulder till 8 325 tkr. För att underlätta förståelsen för tabellen eliminerar vi våra egenupparbetade immateriella tillgångar mot totalt eget kapital och går inte in närmare på eget kapitals underposter där bland annat balanserat resultat finns.

Nedan visar Tabell 1 företagets tillgångar och eget kapital som det såg ut 2007. Dessutom åskådliggör tabellen hur företaget skall redovisa samma siffror vid en eventuell övergång till K2 år 2008.

Volaris Sweden AB		
<u>Balansräkning, per den 31 dec (tkr)</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>
Egenupparbetade immateriella tillgångar	522	0
Övriga tillgångar	13439	13439
Tillgångar totalt	13961	13439
Eget kapital (balanserad vinst/förlust)	5636	5114
Skulder	8325	8325
Eget kapital och skulder	13961	13439
Soliditet	40,4 %	38 %

Tabell 1. Förklarings exempel egenupparbetade immateriella tillgångar < EK

Under kolumn 2007 ser vi hur redovisningen såg ut efter 2007 årsredovisning. Företagets soliditet ligger på 40,4 % vilket anses vara normalt. Volaris har inte aktiverat sina egenupparbetade immateriella tillgångar över sitt eget kapital och har således kodats med värdet noll i Bilaga 1, kolumn B. Om Volaris AB väljer att följa K2 blir de tvungna att vid övergången ta det ingående värdet i posten egenupparbetade immateriella tillgångar mot eget kapital. I Volaris AB:s fall blir detta inte något problem då deras eget kapital täcker den aktiverade delen. Företagets soliditet sjunker dock med lite drygt två procentenheter till 38 %.

¹³⁵ <http://www.bfn.se> 2008-12-06 kl. 13:30

För Volaris blir effekten av att gå över till K2 inte särskilt stor, vad gäller denna redovisningspost.

I Tabell 2 finns vårt andra exempel. Här har företaget egenupparbetade immateriella tillgångar som överstiger totalt eget kapital. I grundförutsättningarna är soliditeten god, trots att merparten av anläggningstillgångarna utgörs av immateriella.

AMT Advanced Multimedia Technology AB

<u>Balansräkning, per den 31 dec (tkr)</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>
Egenupparbetade immateriella tillgångar	7196	0
Övriga tillgångar	1230	1230
Tillgångar totalt	8426	1230
Eget kapital (balanserad vinst/förlust)	5198	-1998
Skulder	3228	3228
Eget kapital och skulder	8426	1230
Soliditet	61,2 %	-162 %

Tabell 2. Förklarings exempel egenupparbetade immateriella tillgångar > EK

Vid en övergång till K2 skall egenupparbetade immateriella tillgångar bokföras mot balanserat resultat under eget kapital. Resultatet av detta ger en negativ utgående balans på eget kapital vilket innebär att företaget skulle hamna på omedelbart obestånd, bli tvunget att upprätta kontrollbalansräkning och med största sannolikhet omedelbar likvidering. Effekten på företagets soliditet blir likaledes omedelbar och ytterst allvarlig.

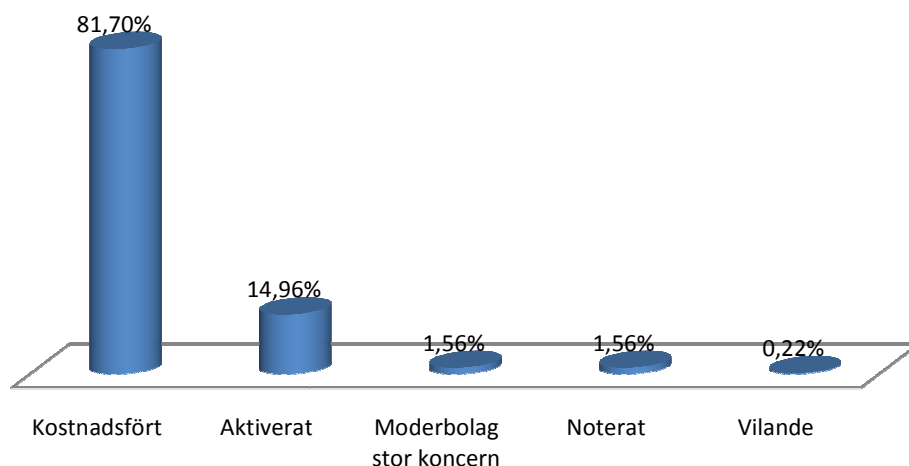
Effekterna som uppstår vid en övergång till K2 påverkar enbart balansräkningen, om vi bortser från den avdragsgilla skatteeffekt som uppstår vid återföringen¹³⁶, givet att det är egenupparbetade immateriella tillgångar vi talar om. Som vi påvisar ovan minskar företagets soliditet vid denna redovisningsändring.

4.3 Databearbetning

Utifrån den bearbetning vi har genomfört av det empiriska materialet kan vi genom en enkel körning i vårt statistiska databearbetningsprogram åskådliggöra andelsfördelningen över de företag som har aktiverat respektive kostnadsfört sina utvecklingskostnader enligt stapeldiagrammet, Figur 3. Av det totala antalet företag kan vi se att 14,9 % av dem har aktiverat utgifter för utveckling som egenupparbetade immateriella tillgångar.

¹³⁶ Broberg (2008)

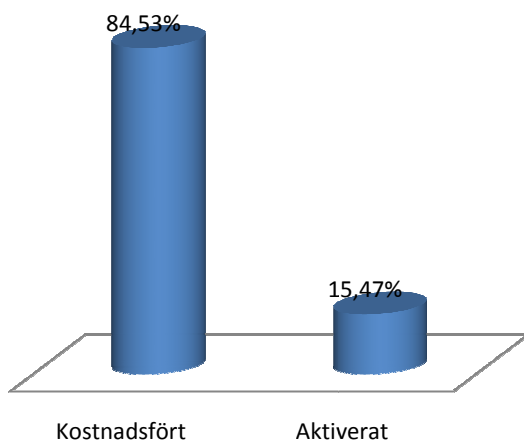
Egenupparbetade immateriella tillgångar

Figur 3. Mindre företags redovisning av egenupparbetade immateriella tillgångar.

Vi kan också se att vi har en övertäckning i underlaget på 3,3 % bestående av noterade företag, moderbolag i stora koncerner samt vilande företag. När vi genomförde företagssökningarna i Affärsdata valde vi de alternativ som exkluderar noterade företag. Att vi detta till trots fått med noterade företag i underlaget kan vi endast förklara genom kodningsfel i databasen, men har i Figur 4 sorterat bort dem. Det är urvalet med bortrensad övertäckning vi presenterar i denna empiri. Effekten av detta på de resultat vi kommer fram till antas vara minimal då det rör sig om en knapp procent av totala urvalet.

Andel kostnadsfört / aktiverat

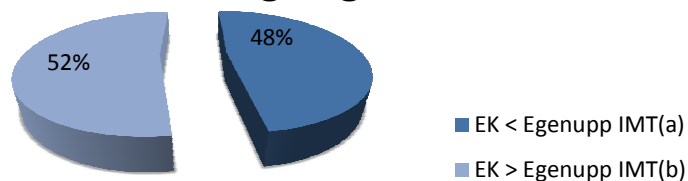

Figur 4. Mindre företags redovisning av egenupparbetade immateriella tillgångar när övertäckning är exkluderat.

Efter att vi har eliminerat övertäckningen återstår 433 företag i urvalet. Detta ger en fördelning enligt Figur 4, där vi ser att andelen företag som har aktiverat uppgår till 15,47% av urvalet. Ingen övertäckning uppstod bland de företag som har valt att aktivera utgifterna, varpå denna del fortfarande uppgår till 67 företag.

Vi genomförde ett icke-parametriskt test, där vi jämförde egenupparbetade tillgångar med eget kapital. Detta har vi åskådliggjort på följande sätt:

Antal företag med redovisade utvecklingsutgifter

Figur 5. *Eget kapital större eller mindre än de aktiverade utgifterna för egenupparbetade immateriella tillgångar*

I (a) finner vi att antalet företag som har valt att aktivera utgifterna men vars eget kapital är mindre än denna post är nära hälften av de totala 15,47 % som har aktiverat.

I (b) däremot finner vi att något fler än hälften av dessa företag har ett eget kapital som täcker de aktiverade utgifterna.

4.4 Statistiska test

Inom statistik finns en mängd olika test vilka baseras på olika populationer och urval. I vår studie är våra variabler av binär och kvalitativ karaktär, det vill säga att de bara kan anta ett av två värden, i vårt fall ett eller noll. Den kvalitativa karaktären kännetecknas av att bakom de binära siffrorna är noll och ett kodade till olika förfarande eller grupptillhörighet. I ett test använder vi av oss av företagets soliditet som variabel, vilken klassificeras som en kontinuerlig variabel. Detta innebär att den kan anta alla värden inom ett intervall.¹³⁷

I statistiska test antas det många gånger att populationen är normalfördelad. En normalfördelning kommer från ett teoretiskt ursprung där det antas att fördelningen runt medelvärdet är symmetriskt.¹³⁸ Normalfördelningen är däremot inte applicerbar på vårt urval och vi använder oss därför inte av benämningen normalfördelning. Vårt urval är stort i förhållande till populationen och vid flera olika oberoende urval skulle vi med 95 % sannolikhet fortfarande hitta en andel som hamnar inom det konfidensintervall vi räknat fram.

¹³⁷ Dahmström (2000)

¹³⁸ Djurfeldt et al (2003)

4.4.1 Konfidensintervall för vårt urval

För att kunna dra slutsatser från vårt urval om hela populationen måste vi räkna fram ett konfidensintervall. Ett konfidensintervall beskriver var det sanna värdet i populationen ligger utifrån vårt urval.¹³⁹ Ett konfidensintervall beskrivs med en vald konfidensgrad, vilken vi har bestämt ligger på 95 % i vår studie. Denna procentsats säger att vi med 95 % sannolikhet kan påstå att den verkliga andelen för populationen befinner sig inom vår framräknade andel¹⁴⁰ samt att det endast är en 5 % risk att vårt utfall inte gäller för hela populationen.

One-Sample Statistics						
	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean		
Aktiverat/kostnadsfört	433	,1547	,36207	,01740		

One-Sample Test						
	Test Value = 0					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
Aktiverat/kostnadsfört	8,893	432	,000	,15473	,1205	,1889

Tabell 3. Konfidensintervall hela urvalet

I tabellen ovan ser vi ett T-test från vårt urval. Ett T-test används i vanliga fall för att finna skillnader mellan medelvärden.¹⁴¹ Vi tittar dock inte på själva T-testet utan kommer istället att använda oss av den övriga informationen testet ger oss. Den ger oss en mängd olika data där stora N är antalet företag som finns med i urvalet. Mean är andelen företag som har aktiverat posten egenupparbetade immateriella tillgångar. Std. Deviation definieras som den genomsnittliga avvikelserna mellan varje enskild observation och medelvärdet.¹⁴² Std. Error Mean, på svenska medelfelet, beskriver precisionen/skattningen runt vårt medelvärde.¹⁴³ Medelfelet används även i beräkningen för att få fram vårt konfidensintervall. Vid framräknandet av intervallet tas medelfelet gånger 1,96 där 1,96 symboliserar den 95 % konfidensgraden. Resultatet blir då ett tal som visar ett intervall från vårt mean. Detta intervall kan ses i Tabell 3. Av den informationen får vi fram att det riktiga värdet på företag inom populationen som aktiverar egenupparbetade immateriella tillgångar är mellan 12,05 % och 18,89 %.

4.4.2 Konfidensintervall för andelen företag som har aktiverat

För att åskådliggöra hur många företag som verkligen har aktiverat sina egenupparbetade immateriella tillgångar över sitt eget kapital har vi beräknat ytterligare ett konfidensintervall som visar hur många företag i vår population som kan tänkas ha samma fördelning av sina tillgångar som vårt urval.

¹³⁹ Djurfeldt et al (2003)

¹⁴⁰ Ibid

¹⁴¹ Djurfeldt et al (2003)

¹⁴² Dahmström (2000)

¹⁴³ Djurfeldt et al (2003)

One-Sample Statistics				
	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
KI 95 %	433	,0739	,26192	,01259

One-Sample Test						
	Test Value = 0					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
KI 95 %	5,871	432	,000	,07390	,0492	,0986

Tabell 4. Konfidensintervall för andelen företag som har aktiverat egenupparbetade immateriella tillgångar över sitt eget kapital

Här ser vi att andelen i vårt urval som har aktiverat egenupparbetade immateriella tillgångar blir 0,0739 det vill säga cirka 7,5 %. Andelens konfidensintervall räknas även här ut och åskådliggörs i Tabell 4. I figuren kan vi se att det sanna värdet i populationen bör ligga någonstans mellan 4,92 % till 9,86 %, det vill säga i företag räknat blir detta mellan 62 och 125 av vår totala population på 1266 stycken företag som har aktiverat egenupparbetade immateriella tillgångar över sitt eget kapital.

4.4.3 Mann-Whitney U-test

1945 formulerades ett rangordningstest av Mann och Whitney. Testet kallas ofta Mann-Whitney U-test eller bara Mann-Whitney. De båda männen definierade oberoende observationer per respektive gruppstillhörighet för att senare rangordna dessa observationer i stigande ordning. Finns det ingen skillnad mellan grupperna förväntas de ha samma fördelning över hela rangordningen. Om någon grupp blir överrepresenterad i botten eller toppen av rangordningen finns det en skillnad mellan grupperna vad gäller observationerna.¹⁴⁴ Ett Mann-Whitney U-test prövar således om medianen från rangordningen skiljer sig markant mellan de båda grupperna.¹⁴⁵

Vi sätter upp en hypotes om att det föreligger en skillnad mellan företagets soliditet beroende på om de har valt att aktivera sina kostnader för egenupparbetade immateriella tillgångar eller om de har kostnadsfört dem direkt över resultaträkningen. Grupperna har således samma kodning som i konfidensintervallen, 0 för ej aktiverat och 1 för att företaget har aktiverat sina egenupparbetade immateriella tillgångar. Soliditeten går att rangordna på grund av det är en kontinuerlig variabel. En kontinuerlig variabel definieras som en variabel som kan anta alla värden inom ett intervall, i vårt fall från 100 och nedåt.¹⁴⁶ Vi ställer upp vår hypotes enligt följande:

$$H_0 = \text{Ej skillnad i soliditet}$$

$$H_1 = \text{Skillnad i soliditet}$$

¹⁴⁴ Løvvås (2006)

¹⁴⁵ Green, Salkind (2005)

¹⁴⁶ Körner, Wahlgren (2005)

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum
Soliditet	432	-124,874	2857,5223	-58100,0	100,0
Aktiverat/Kostnadsfört	433	,15	,362	0	1

Ranks

Aktiverat/ Kostnadsfört	N	Mean Rank	Sum of Ranks
Soliditet 0	365	226,98	82847,00
1	67	159,42	10681,00
Total	432		

Test Statistics^a

	Soliditet
Mann-Whitney U	8403,000
Wilcoxon W	10681,000
Z	-4,071
Asymp. Sig. (2-tailed)	,000

a. Grouping Variable: Aktiverat/Kostnadsfört

Tabell 5. Mann-Whitney U-test

Av Tabell 5 utläser vi att vi kan förkasta vår nollhypotes. Det finns en signifikant skillnad mellan gruppernas olika soliditet. Ett Z-värde på -4,071 visar att vi med över 99 % säkerhet kan säga att soliditeten mellan företagen som aktiverar respektive kostnadsför sina utgifter för utveckling skiljer sig åt. Om vi hade erhållit ett Z-värde mellan -2,58 och + 2,58 skulle vi inte med 99 % säkerhet kunna säga att soliditeten skiljer sig mellan grupperna. På grund av några få extremvärden får vi ett medelvärde på -124,874 i soliditet. Företag som inte aktiverar sina egenupparbetade immateriella tillgångar, det vill säga de som är kodade 0, får ett medelvärde på 226,98 vilket är avsevärt högre än medelvärdet för de som aktiverar på 159,42. Ett högre värde på medelvärdet innebär att den gruppen har en högre soliditet bland sina gruppmedlemmar än vad den andra gruppen har.

5. Analys

Vi gör en jämförelse mellan den referensram vi beskriver i kapitel 3 med den empiri vi presenterar i kapitel 4. Analysen belyser kopplingarna mellan de båda och ger oss grunden till vår slutsats.

5.1 Analysens utgångspunkter

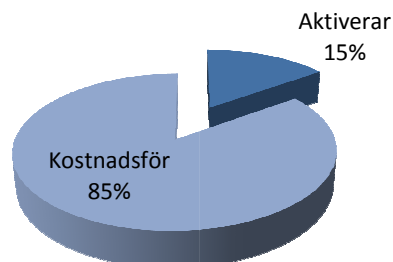
Som utgångspunkt för vår analys börjar vi i vår referensram och jämför denna med vår empiri. Jämförelserna är relevanta för att besvara våra frågeställningar och ligger till grund för våra slutsatser i nästa kapitel.

5.2 Redovisningsskillnader

Svenska företag upprättar sin redovisning, årsbokslut och årsredovisningar enligt gällande lagar, rekommendationer och råd. De mindre företag som kommer att klassas som K2-företag får idag aktivera egenupparbetade immateriella tillgångar i sin balansräkning och skriva av denna post i normala fall på 5 år, men upp till 20 år kan vara acceptabelt. Längre avskrivningstid än så är högst osannolikt med tanke på tillgångens beskaffenhet. ÅRL medger aktivering och avskrivning, BFN R1 medger aktivering och avskrivning under förutsättning att vissa villkor är uppfyllda och även RR 15 medger aktivering och avskrivning under förutsättning att en mängd kriterier är uppfyllda.

När mindre företag börjar redovisa enligt K2-regelverket får de inte avvika från någon punkt. Skillnad i redovisningen för egenupparbetade immateriella tillgångar blir att dessa måste kostnadsföras direkt. Det visar sig att drygt 15 % (med ett verkligt värde mellan 12 % och 19 %) av alla företag inom FoU-branschen idag väljer att aktivera sina utvecklingsutgifter. Av dessa är det dessutom 48 % som inte klarar av att täcka utvecklingsutgifterna, då deras eget kapital understiger det belopp med vilket de har aktiverat i balansräkningen. Denna andel visar sig på FoU-marknaden som helhet inte bestå av fler än grovt räknat 5 % till 10 %. Dessa företag får en sämre soliditet med K2-regelverket. Även de företag i FoU-branschen som idag har täckning för utvecklingskostnaderna i eget kapital får en lägre soliditet det år företaget har investerat i utvecklingen med eget kapital, när den ska redovisas direkt i resultaträkningen.

FoU-företagens utvecklingsutgifter

Figur 6. Andelsfördelning av egenupparbetade immateriella tillgångar

Definitionen av en immateriell tillgång är samma i alla nu gällande normer. Det nya regelverket för K2 delar definitionen av en immateriell tillgång med ÅRL, BFN R1 och RR 15, men genom sina förenklingar skiljer det sig åt. Nuvarande lagar kräver fler upplysningar i samband med redovisning av immateriella tillgångar än vad K2-regelverket gör. Detta medför klara

förenklingar för de företag som övergår till K2. Det kan även anses vara enklare att slippa bedöma om aktivering ska ske eller inte, då alla K2-företag måste kostnadsföra denna redovisningspost direkt. När avskrivning förbjuds försvinner även möjligheten att därigenom se företagets förväntade förbrukning av tillgången, i detta fall hur lång tid utvecklingskostnaden ger ett mervärde för företaget. Dessutom försvinner en post ur balansräkningen och det kan anses vara enklare. Ju färre beslut, bedömningar och beräkningar företagen måste göra, desto enklare blir redovisningen. Andelen företag som berörs av dessa förenklingar och förändringar är i relation till den andra andelen inte särskilt stor, men tillräckligt stor för att det ska kunna ge en effekt på marknaden.

Enkelt uttryckt ligger redovisningsskillnaderna för posten egenupparbetade immateriella tillgångar mellan nuvarande normsättning och K2-regelverket i att möjligheten till aktivering och avskrivning försvinner. Förenklingar blir obligatoriska och företagen ändrar sin redovisning i enlighet med K2. Vår undersökning visar att detta påverkar upp till 10 % av företagen på den totala FoU-marknaden för mindre onoterade företag, som kan välja att stanna kvar i K3-regelverket vid den automatiska övergången till det nya regelverket.

5.3 Förenklingar

Utvecklingen av K-reglerna och K2 är något som har diskuterats flitigt av berörda parter på marknaden. Bland annat ifrågasätter många av dem införandet av K2-regelverket innan de statliga utredningarna är klara, då dessa med stor sannolikhet kommer att innebära ytterligare förändringar av K2-regelverket. Egenupparbetade immateriella tillgångar är också något som dessa parter har diskuterat. En del av dem menar att företag i en tillväxtfas bör tillåtas aktivera dessa utgifter och i övrigt få tillträde till de förenklade redovisningsreglerna. Att helt utesluta denna möjlighet anser de vara negativt för företagen.

BFN framhåller däremot förenklingarna före allt annat. De menar att egenupparbetade immateriella tillgångar är svåra att bedöma och att det avsnittet utan förenklingar i K2-regelverket skulle tynga ner de nya reglerna samtidigt som det endast skulle komma en alltför liten andel företag till nytta. Enligt deras bedömningar är det endast cirka 3 000 av alla mindre företag i Sverige som idag aktiverar utvecklingsutgifter.

I vårt empiriska material, som enbart fokuserar på forsknings- och utvecklingsföretag, finner vi att cirka 15 % av företagen valt aktivering före kostnadsföring. Majoriteten av vår undersökta bransch berörs således inte av den redovisningsändring som K2 medför beträffande utvecklingsutgifter. I absoluta tal får vi i vår undersökning fram att det berör mellan 152 till 240 företag i populationen. Vi kan också se att nästan hälften av de företag som har valt aktivering har gjort det till ett värde som överstiger företagets eget kapital, vilket representeras av 62 till 125 företag i populationen. Dessa företag kan avböja att redovisa enligt K2 och avstå från att dra nytta av dess förenklingar, till förmån för att fortsätta aktivera och skriva av sina utvecklingsutgifter enligt K3.

Ytterligare alternativ ett mindre företag har innan det går över till K2-regelverket är att sälja sina egenupparbetade immateriella tillgångar till ett annat företag och därefter köpa tillbaka dem igen som förvärvade immateriella tillgångar. Då får denna tillgång tas upp i balansräkningen. Av vårt urval är det 67 företag som har aktiverat sina utvecklingsutgifter under posten egenupparbetade immateriella tillgångar. Dessa företag kan nyttja detta förfarande.

5.4 Kostnad och nytta

K2-regelverket medför många förenklingar i redovisningen och har i sitt upplägg eliminerat många av de bedömningsmöjligheter som finns i existerande regelverk och normgivning. Detta kan medföra tydliga kostnadsbesparingar i företagets arbete med sina årsredovisningar, då de inte behöver ägna lika mycket tid åt detta arbete. Det i sin tur medför att företagen får pengar att lägga på annat som främjar den egna verksamheten.

De förenklingar som införs kan dock medföra att företagen i vissa avseenden inte visar tillgångarnas verkliga värde. I nuvarande reglemente är det tillåtet att aktivera utgifter för utveckling som egenupparbetade immateriella tillgångar. Detta kan vara ett sätt att tydliggöra och särskilja var resurser förbrukas, men även det motsatta hävdas. Det finns stora svårigheter i bedömning av till vilket värde denna post ska redovisas och att det är svårt att säkert säga att det som redovisas faktiskt är korrekt. I K2-regelverket är aktivering inte tillåtet utan utvecklingsutgifter måste kostnadsföras. Det kan medföra att tydligheten minskar avseende företagets utgifter, vilket i sin tur kan göra det svårare för externa intressenter att bilda sig en uppfattning om företagets ställning och möjligheter.

I vår studie har 15 % av företagen aktiverat utgifter för utveckling och visar i sin redovisning hur mycket de satsar på aktiviteter som de beräknar kommer att generera framtida kassaflöde. För en extern intressent kan detta vara värdefull information och även vara avgörande som beslutsunderlag för eventuella investeringar i ett företag eller för en potentiell långivare.

Vid tillämpning av K2-reglerna kan ett företags ekonomiska läge se betydligt mindre attraktivt ut på grund av omedelbar kostnadsföring av utgifter för FoU att de ratas av potentiella investerare eller långivare. Detta kan i sin tur leda till att företagets utvecklingstakt blir lägre än vad den skulle kunna vara. Av våra test framgår att nära hälften av de företag som har aktiverat utgifter för FoU i vårt urval skulle uppvisa en betydlig allvarigare bild av sin ekonomiska ställning under K2 än vad de gör i nuvarande redovisning.

Det finns en syn som menar att immateriella tillgångar är den största drivkraften bakom företags utveckling och att det sker ett skifte från en övervägande del materiella tillgångar till immateriella tillgångar. När K2-reglerna utesluter möjligheten att aktivera den del av dessa tillgångar som är egenupparbetade riskerar FoU-företag att få problem. Andelen företag i riskzonen är de 12 % till 19 % av branschen som har aktiverat utgifter för utveckling.

5.4.1 Intressenter

För att driva ett mindre företag framåt är det många gånger beroende av externa intressenters investeringsvilja. Olika finansieringsbeslut baseras på den information företaget tillhandahåller, bland annat i form av finansiella rapporter och på dem baserade nyckeltal. Hur företaget redovisar posten egenupparbetade immateriella tillgångar påverkar dess resultat och nyckeltal. Av de 67 företag som har aktiverat denna redovisningspost i sin balansräkning har 32 av dem, det vill säga 48 %, aktiverat en summa som överstiger deras eget kapital. I antal företag räknat är det som mest 125 stycken i vår population.

K2-förenklingarna kan försvåra företagets möjligheter att knyta till sig potentiella investerare, men vi har även hittat dem som hävdar det motsatta; att det inte finns bevis för att det skall hänga på de immateriella tillgångarna för hur företag lockar till sig externa investerare. Ser vi återigen till hur många i vår population som redovisar egenupparbetade immateriella tillgångar är det vår andel på 15 %, vilket visar att det är få mindre företag som de facto använder sig av möjligheten att aktivera kostnaderna idag.

Som en av samhällets intressenter i ett företag finns Skatteverket. Företagets resultat ligger till grund för dess beskattning. Vid övergången till K2 motbokas det redovisade värdet för egenupparbetade immateriella tillgångar mot balanserat resultat. Denna återföring kommer att generera en skatteeffekt då företaget tidigare, genom att aktivera, skjutit på kostnader och således uppvisat ett högre resultat vilket i sin tur medfört att de har betalat mer skatt. I sin fortsatta redovisning kommer företaget omedelbart att kostnadsföra sina utvecklingsutgifter. Detta ger en omedelbar resultateffekt, vilket i sin tur också påverkar skatten.

Även ett företags kunder har intresse av ekonomisk ställning och fortlevnad hos sin leverantör. Det är maximalt 43 företag i vårt urval som aktiverat utgifter för FoU över eget kapital enligt vårt konfidensintervall. Någon information om dessa företags respektive kundkrets finns inte att tillgå här, men det rör sig inte om en större andel än 10 % av företagen som påverkas av redovisningsändringen på denna punkt med ett lägre eget kapital än utvecklingsutgift.

5.4.2 Soliditet

Nyckeltal är en av många vägledande parametrar en intressent tittar på inför sitt beslutsfattande beträffande företaget. Soliditeten är ett mått på hur finansiellt stabilt företaget är. Om företagets eget kapital är högt i förhållande till balansomslutningen blir soliditeten också hög. Av de 15 % på FoU-marknaden som aktiverar sina utvecklingsutgifter har närmare hälften ett eget kapital som är lägre än det belopp de har aktiverat. Den genomsnittliga avskrivningstiden är 5 år, men kan vara upp till 20 år.

Detta kan vi se berör 15 % av FoU-marknaden, som måste ändra sina redovisningsrutiner och ta hela kostnaden det år den uppstår. En övergång till K2 gör att företag som redovisat egenupparbetade immateriella tillgångar måste motboka det mot balanserat resultat under eget kapital för att därefter kontinuerligt kostnadsföra utgifter för FoU. Effekten på soliditeten för företag som har möjlighet att gå över till redovisning enligt K2 slår olika beroende på hur mycket egenupparbetade immateriella tillgångar de har aktiverat. Volaris Sweden AB får en marginell skillnad på sin soliditet vid övergång till K2 medan AMT Advanced Multimedia Technology AB visar en drastisk förändring i företagets soliditet.

Det finns två typer av företag som väljer att aktivera sina kostnader för utveckling. Företag som behöver det för sin fortsatta utveckling och tillväxt samt företag som går dåligt och behöver skjuta vissa av sina kostnader på framtiden för att överleva. Vi valde att testa detta genom att se om det finns ett samband mellan företagets soliditet och om de har valt att aktivera sina utgifter för utveckling som egenupparbetade immateriella tillgångar. Resultatet av Mann-Whitney U-testet visar ett klart samband mellan företag som har låg soliditet och samtidigt väljer att aktivera sina utgifter för utveckling. Vårt test visade att en av grupperna som aktiverar egenupparbetade immateriella tillgångar är företag som går dåligt med hänseende till soliditetsmålet.

Företag som befinner sig i en tillväxtfas kan få problem med att hitta investerare om de inte får ta upp sina egenupparbetade immateriella tillgångar i balansräkningen. Risken är att de ständigt bli undervärderade. Det finns dock inga bevis för att det är redovisningssystemet per se som är problemet, inte heller att externa investerare enbart tittar på balansräkningen vid ett investeringsbeslut. Vår andel på 67 företag är de som blir påverkade av beslutet. De övriga företagen redovisar redan enligt K2-regelverket på posten för egenupparbetade immateriella tillgångar.

Vid övergång till K2 skall egenupparbetade immateriella tillgångar tas mot eget kapital där aktiekapitalet är en underpost. Företag som minskar sitt aktiekapital med mer än 50 % är tvungna att upprätta en kontrollbalansräkning. Urvalet visar att 32 stycken företag vid en övergång skulle behöva upprätta en sådan direkt.

6. Slutsats

Avslutningsvis drar vi slutsatser baserade på vår analys. Vi presenterar svar på våra frågeställningar och förslag till framtida studier.

6.1 Slutsatser och reflektioner

Nedanstående slutsatser och reflektioner ämnar ge information om K2-regelverkets inverkan på FoU-branschen som kan vara av intresse för långivare, investerare och andra intressenter. Med hjälp av våra statistiska test kan vi med 95 % säkerhet dra slutsatser för hela populationen. I nedanstående diskussion svarar vi härmed på uppsatsens frågor:

Huvudfråga

Till vilken omfattning har FoU-företag redovisat egenupparbetade immateriella tillgångar och hur kan en övergång till redovisning enligt K2 påverka FoU-branschen?

Underfråga 1

Riskerar en övergång till K2 att inverka ofördelaktigt på FoU-företag som har aktiverat utgifter för egenupparbetade immateriella tillgångar?

Underfråga 2

Går det att se tendenser på när företag väljer att aktivera utgifter för egenupparbetade immateriella tillgångar?

6.2 Huvudfråga

BFN uppskattar att det kan röra sig om drygt 3 000 företag i Sverige som i sin redovisning har aktiverat utgifter för FoU. Vi ser att andelen inom FoU-branschen uppgår till 15 %. Bland företag utanför FoU-området tror vi inte att det är lika vanligt med aktivering av utgifter för egenupparbetade immateriella tillgångar.

Vi anser att en övergång till K2-regelverket inte kommer att ha en nämnvärd effekt sett till alla mindre företag, men en märkbar effekt inom FoU-branschen. Dock ska framhållas att företag som inte aktivt väljer K2-regelverket automatiskt går in i K3 vid en övergång. K3 kommer fortsättningsvis att tillåta aktivering av egenupparbetade immateriella tillgångar. Bland de företag vi har funnit som har valt aktivering tror vi att drygt hälften antagligen kommer att välja K3 istället, då de om de går in i K2 skulle få en drastiskt försämrade ekonomisk ställning och stå inför en snar likvidering på grund av att eget kapital i sin helhet skulle förbrukas. Konsekvenserna av att gå in i K3 skulle vara att de ej får ta del av alla de förenklningar som K2 bjuder och således också gå miste om betydande kostnadsbesparingar rörande arbetet med redovisningen och framställandet av årsredovisningarna.

Externa intressenter har intresse av ett företags ekonomiska ställning och fortlevnad. Hur de kommer att påverkas av ett företags övergång till K2 kommer i de flesta fall gå obemärkt förbi. Drygt hälften av de som har aktiverat kommer att förlora stora delar av sina redovisade tillgångar. Detta påverkar både soliditetstal samt den bild av företaget som presenteras utåt. I förlängningen tror vi att det kan leda till att en del företag tappar kunder, ej beviljas lån och krediter eller får svårt att fånga potentiella investerares uppmärksamhet. Sett till FoU-branschen som helhet tror vi att effekten av detta blir märkbar och leder till en upprensning bland FoU-företag.

I vår studie finner vi att 85 % av företagen inte har aktiverat utgifter för FoU. Dessa kommer ur ett intressentperspektiv antagligen att ha samma förutsättningar som idag vid en övergång till K2 och de kommer att kunna dra fördel av de förenklingar och kostnadsbesparingar som det nya regelverket medför. Hur många av dessa likväl som de företag som idag aktiverar som de facto kommer att välja att redovisa enligt K2 i dagsläget är däremot oklart. Eftersom det finns argument både för och emot en övergång till K2, sett ur perspektivet från de egenupparbetade immateriella tillgångarna, finns alternativ för företagen att beakta innan de gör sitt val. Det är fortfarande osäkert om de statliga utredningarna *Samrob* och *Enklare redovisning* kommer att medföra att K2-regelverket kommer att genomgå ytterligare förändringar. Om så sker kan det i sin tur innebära att företagen väljer att vänta med övergången tills utredningarna och eventuella förändringar av regelverket är klara.

Sammantaget kan vi säga att omfattningen företag verksamma inom FoU-branschen som har valt att aktivera utgifter för egenupparbetade tillgångar uppgår till mellan 12 % och 19 %, men sett till alla mindre företag i Sverige är den andelen antagligen betydligt mindre. Vi anser att lite mer än hälften av företagen i vår studie som har valt aktivering idag skulle klara en övergång, låt vara en del med näppe och andra med god marginal.

6.3 Underfråga 1

Tittar vi närmare på de företag som har valt aktivering och undersöker möjliga effekter en övergång till K2 skulle ha ser vi att påverkan skulle bli ganska stor för just dessa företag. En övergång till redovisning enligt K2 för de 67 företagen skulle innebära likvidation av de 32 företag som har aktiverat över sitt eget kapital. De övriga 35 företagen tar bort alla sina egenupparbetade immateriella tillgångar mot sitt eget kapital, vilket kan leda till ytterligare likvidationer på grund av att vissa företag får ett aktiekapital som minskar till under 50 % och då blir tvungna att upprätta en kontrollbalansräkning. Beträffande vår population handlar det om cirka 5 % till 10 % av de företag som har aktiverat som har gjort det över sitt eget kapital.

Frågan blir då om dessa företag kommer att gå över till det nya regelverket? Troligtvis inte, på grund av den stora effekten posten egenupparbetade immateriella tillgångar kommer att få på dessa företag. De kommer således att fortsätta som idag och senare välja att ligga kvar i K3-systemet där redovisningen kräver fler upplysningar och mer kontroll samt dyrare administration kring just redovisningen än vad K2 gör. Det kan tyckas hårt att helt utesluta möjligheten att få aktivera dessa utgifter och samtidigt få del av förenklingarna då det för en del företag kan handla om deras fortsatta överlevnad. Å andra sidan tror vi att om företagen inte är tillräckligt starka kommer de inte att överleva på marknaden oavsett redovisnings-system.

De företag som har valt aktivering kan vara relativt nyetablerade och befinna sig i en tillväxtfas. Dock är detta inget som framgår av vår studie. Vi anser att företagen kan vilja skjuta kostnader på framtiden för att överleva utvecklingsfasen, men ändå kunna påvisa en god ekonomi och en tydlighet i var pengarna satsas för externa intressenters skull. Vi ser att en omedelbar

kostnadsföring av utgifter för FoU påverkar företagets resultat och i slutänden den skatt som företaget får betala. Om den andel som har valt aktivering istället skulle börja kostnadsföra dessa utgifter anser vi att det knappt skulle ge något utslag på skatteverkets intäkter.

Vi tror att den andel företag som har aktiverat över sitt eget kapital kan förlora kunder, då företaget skulle uppvisa en betydligt sämre ekonomisk ställning i sin redovisning. Detta i sin tur kan också ha en inverkan på möjligheterna att locka till sig investerare då dessa hellre satsar pengar i företag med en etablerad och i framtiden bibehållen kundkrets. Vi ser dessutom att dessa parametrar är viktiga att beakta även för lån- och kreditgivare, då ett företags betalningsförmåga är en avgörande faktor för om lån eller krediter ska beviljas.

Det finns, rent teoretiskt, en möjlighet för företag med aktiverade utgifter för FoU att gå in i K2 utan att riskera förloppet med förbrukat eget kapital, kontrollbalansräkning och likvidering. De skulle kunna sälja de egenupparbetade immateriella tillgångarna till ett annat bolag för att sedan köpa tillbaka dem. I och med att de då kan redovisas som förvärvade immateriella tillgångar får de, även under K2, redovisas i balansräkningen och skrivs av enligt gängse procedur. Trots att detta är ett möjligt scenario ifrågasätter vi om ett dylikt förfarande är lönsamt för företagen, enkom för att få ta del av de övriga förenklingarna i K2 och de därpå följande kostnadsbesparingarna.

För det första tillkommer administrationskostnader för transaktionerna fram och tillbaka, avtal ska skrivas och kanske granskas av ett juridiskt ombud. Dessutom är det inte helt osannolikt att en sådan manöver faktiskt kan komma att ta en del tid i anspråk. Vi har svårt att se hur kostnaden för tilltaget skulle kunna motsvara nyttan, i alla fall kortsiktigt. De företag som verkligen skulle behöva K2 och som har aktiverat över sitt eget kapital är kanske inte tillräckligt finansiellt starka eller har resurserna att lägga på en försäljning med tillhörande återköp. Sannolikheten är stor att dessa företag fortsätter att redovisa som de gör idag och när K-regelverken blir obligatoriska väljer att ligga kvar och redovisa enligt K3 istället.

För att summera resonemanget kan vi säga att inom vårt undersökningsområde skulle en övergång till K2 påverka en majoritet av de företag som har aktiverat på ett negativt sätt. Mer än 50 % skulle bli tvingade att upprätta en kontrollbalansräkning då de vid övergången skulle förbruka mer än 50 % av sitt aktiekapital och vi tror att en sannolik följd blir en likvidering av företagen. Det kan också vara så att den omdaning som sker av redovisningssystemen kommer leda till att de svagaste företagen sållas bort från marknaden för att ge mer utrymme åt nyetableringar samt de företag som faktiskt är tillräckligt starka att överleva och utvecklas.

6.4 Underfråga 2

Går det att se tendenser på när företag väljer att aktivera sina utgifter för egenupparbetade immateriella tillgångar? Vi tror att det finns två typer av företag som väljer aktivering: de som behöver göra det på grund av att de är i en tillväxtfas och de som gör det eftersom affärerna går dåligt och således försöker maskera det genom aktivering för att öka på sin tillgångsmassa och manipulera nyckeltal.

Effekten på soliditeten kan vid en övergång till K2 bli enorm, vilket vi har visat i våra förklarings exempel. Vi kan ställa oss frågan om företag som aktiverar har en högre soliditet än företag som inte väljer att aktivera. Testet visade däremot att de som har aktiverat också var de som var överrepresenterade i botten och således hade en lägre soliditet överlag. En skrämmande tanke är att de företag som har aktiverat egenupparbetade tillgångar skulle få ännu sämre soliditet om de inte fick ta upp dessa tillgångar och dessutom minska eget kapital vid en övergång till K2. Det finns således företag som går riktigt dåligt men lyckas dölja det

med hjälp av egenupparbetade immateriella tillgångar. I detta hänseende kan vi förstå att BFN vill hindra dessa företag från att ta del av K2. Vi kan däremot inte dra alla dessa 67 företag över en kam. Ett antal av de företag vi har undersökt kommer inte att ha några större problem vid en eventuell övergång, då deras egenupparbetade immateriella tillgångsmassa inte är avsevärt stor. De har ändå valt att använda sig av möjligheten att aktivera utgifter för FoU vilket således visar på ett behov och är alltså inte bara ett instrument för att dölja dåliga affärer och tillfälliga underskott.

Av vårt urval på 433 företag är det 67 företag som har aktiverat sina egenupparbetade immateriella tillgångar. Av dessa 67 är det 32 som har aktiverat över sitt eget kapital och 35 som inte har aktiverat över sitt eget kapital. Vi ser att det sanna värdet inom FoU-branschen på företag som har aktiverat egenupparbetade immateriella tillgångar ligger mellan 153 och 240 företag. Generellt har dessa företag lägre soliditet än övriga företag i populationen. Detta kan exempelvis bero på att de antingen befinner sig i en tillväxtfas eller helt enkelt inte går speciellt bra.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att vi ser en tendens till att företag som går dåligt väljer att aktivera utvecklingsutgifter för att maskera detta faktum, eller helt enkelt för att de befinner sig i en sådan fas att de vill dela upp och skjuta kostnader på framtiden.

6.5 Slutdiskussion

Vi har kommit fram till att en övergång till K2 för företag verksamma inom FoU-branschen skulle ha en relativt stor effekt och omfattning. Det är mellan 12 % till 19 % av företagen som har valt att aktivera kostnader för FoU och utav dessa skulle mer än hälften drabbas av svåra ekonomiska följder om de väljer att gå över till redovisning enligt K2. Ser vi istället till helheten, det vill säga alla mindre företag i Sverige, tror vi inte att effekten blir lika påtaglig.

Det finns ett uppenbart behov av att få ta upp utgifter för FoU som en immateriell tillgång och sett ur vår studies perspektiv kan det tyckas hårt att utesluta ett flertal företag från möjligheten till en enklare redovisning och kostnadsbesparingar och samtidigt få ta upp egenupparbetade immateriella tillgångar. Här tror vi på prioriteringen att se till nyttan för massan snarare än för den lilla skara företag som faktiskt påverkas. Vilka skulle alternativen annars vara?

- Att skapa undantagsregler för just FoU företag skulle stjälpas syftet med förenklingsarbetet och i förlängningen leda till att även andra branscher skulle kräva undantag för redovisningsproblem som är specifika för dem.
- Att helt gå ifrån förenklingsarbetet och behålla befintligt redovisningsregelverk enkom för att ta hänsyn till dem som skulle drabbas ofördelaktigt vid en övergång är inte heller ett alternativ.

Grundsytet med K2, att förenkla redovisningen, är det nog ingen som motsätter sig. När så småningom alla K-regelverken är på plats kan vi inte låta bli att fundera på hur det kommer att gå med jämförbarheten. Är det så att jämförbarhet kommer få stryka på foten för att de olika regelverkens utformning istället ska bli mer strukturerad och tydlig? Detta resonemang blir tydligare om vi ser jämförelser mellan ett företag som redovisar enligt K2 och ett som redovisar enligt K3. Detta i och med att K2 är ett regelbaserat system, snarare än principbaserat som K3 kommer att vara.

6.6 Förslag till fortsatta studier

Eftersom vår uppgift har varit besvara denna uppsats totalt tre frågeställningar specificerar vi nedan andra intressanta tankar som kan vara värda att studera närmare, men som dessvärre har legat utanför ramen för vårt arbete på ett eller annat sätt:

1. Genomför samma studie som denna uppsats har gjort, men jämför denna slutsats med verkligt utfall hos de företag som från och med den 31 december 2008 väljer att tillämpa K2-regelverket och därmed har en ändrad redovisning av egenupparbetade immateriella tillgångar.
2. De företag som befinner sig antingen i ett tillväxtstadium eller i ekonomiska svårigheter är troligtvis de som är av störst behov av enklare redovisning. Är det rätt att utesluta FoU-företag från enklare redovisning när utvecklingen pekar mot allt större användning av just immateriella tillgångar?
3. BFN har gjort en uppskattning om att det rör sig om drygt 3 000 företag som redovisar egenupparbetade immateriella tillgångar. Det vore intressant att göra en studie som omfattar alla mindre företag för att se om denna uppskattning avviker från verkligheten.
4. Jämförelser mellan företag som redovisar enligt olika K-regelverk för att se hur utfall skiljer åt på samma redovisningspost, exempelvis egenupparbetade immateriella tillgångar.

Källförteckning

LITTERATUR

Andersen Ib (1998), *Den uppenbara verkligheten, Val av samhällsvetenskaplig metod*, Studentlitteratur, Lund

Artsberg Kristina (2005), *Redovisningsteori, -policy och -praxis*, 2:a upplagan, Liber Ekonomi, Malmö

Broberg Anette (2008), *Nya redovisningsregler för aktiebolag*, 2:a upplagan, Björn Lundén Information AB, Näsviken

Broberg Anette (2007), *Förslag till nya redovisningsregler för aktiebolag K2*, 1:a upplagan, Björn Lundén Information AB, Näsviken

Dahmström Karin (2000), *Från datainsamling till rapport – att göra en statistisk undersökning*, 3:e upplagan, Studentlitteratur, Lund

Danermark Berth, Ekström Mats, Jakobsen Liselott, Jan Ch. Karlsson (1997), *Att förklara samhället*, Studentlitteratur, Lund

Djurfeldt Göran, Larsson Rolf, Stjärnhagen Ola (2003), *Statistisk Verktygslåda – samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder*, Studentlitteratur, Lund.

Edenhammar Hans, Thorell Per (2005), *Företagens redovisning – att förstå årsredovisningar*, Iustus Förlag, Uppsala.

Eriksson Lars Torsten, Wiedersheim-Paul Finn (2006), *Att utreda forska och rapportera*, 8:e upplagan, Liber, Malmö

Falkman Pär (2001), *Redovisningens reglering*, Studentlitteratur, Lund

Folkesson Enar (2006), *Företag i ekonomisk kris*, 6:e upplagan, Thomson Fakta, Stockholm

Gustavsson Michael, Svernlöv Magnus (1994), *Ekonomi & Kalkyler*, 2:a upplagan, Liber-Hermods, Malmö

Green Samuel B, Salkind Neil J. (2005) *Using SPSS for Windows and Macintosh – Analyzing and Understanding Data*, Pearson Education, New Jersey

Gröjer, Jan-Erik (2002), *Grundläggande redovisningsteori*, Studentlitteratur, Lund

Jacobsen Dag Ingvar (2002), *Vad, hur och varför? Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*, Studentlitteratur, Lund

Körner Svante, Wahlgren Lars (2005), *Statistiska Metoder*, Studentlitteratur, Lund.

Løvås Gunnar G. (2006), *Statistik – metoder och tillämpningar*, Liber, Malmö

Marton Jan, Falkman Pär, Lumsden Marie, Pettersson Anna Karin, Rimmel Gunnar (2008), *IFRS – i teori och praktik*, Bonnier Utbildning, Stockholm.

Mueller Gerhard G, Gernon Helen, Meek Gary K. (1997), *Accounting: an international perspective*, Irwin McGraw-Hill, Boston, Massachusetts

Nilsson Per (2008), *Hur du finansierar ditt företag*, Redaktionen, Stockholm

Patel Runa, Tebelius Ulla (1987), *Grundbok i forskningsmetodik*, Studentlitteratur, Lund

Svenning Conny (1996), *Metodboken – samhällsvetenskaplig metod och metodutveckling*, Lorentz, Eslöv

ARTIKLAR

Baruch Lev, *A rejoinder to Douglas Skinner's 'Accounting for Intangibles – a critical review of policy recommendations'*, Accounting and Business Research, Vol 38, No 3, pp. 209-213, 2008

Baruch Lev, Daum Juergen H, *The Dominance of intangible assets: consequences for enterprise management and corporate reporting*, Measuring Business Intelligence, Vol 8, No 1, pp. 6-17, 2004

Baruch Lev, Zambon Stefano, *Intangibles and intellectual capital: an introduction to a special issue*, European Accounting Review, 12:4, pp. 597-603, 2003

Evans Lisa, Gebhardt Guenther, Hoogendoorn Martin, Marton Jan, Di Pietra Roberto, Mora Araceli, Thinggård Frank, Vehmanen Petri, Wagenhofer Alfred, *Problems and Opportunities of an International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities. The EAA FRSC's Comment on the IASB's Discussion Paper*, Accounting in Europe, Vol 2, 2005

Precht Elisabeth, *Nya årsredovisningsregler för mindre aktiebolag*, Balans nr 8-9, 2008

Skinner Douglas J, *Accounting for Intangibles – a critical review of policy recommendations*, Accounting and Business Research, Vol 38, No 3, pp. 191-204, 2008

Thornhill Stewart, Gallatly Guy, *Intangible Assets and Entrepreneurial Finance: The Role of Growth History and Growth Expectations*, International Entrepreneurship and Management Journal 1, pp. 135-148, 2005

REMISSER

Andersson Krister, Burén Carl-Gustaf, 2006, Svenskt Näringsliv, *Remissyttrande – Förslag till allmänt råd om årsredovisning för mindre aktiebolag (del av K2) – (BFN Dnr 28/04)*

Antoni Bo, 2007, Sveriges Byggindustrier, *Yttrande över BFNs förslag till vägledning om årsredovisning i mindre aktiebolag (dnr 29/04)*

Berggren Karin, Hamilton Ulrika Stuart, 2007, Företagarna, *Yttrande över förslag till vägledning om årsredovisning i mindre aktiebolag (K2), dnr 28/04*

Buisman Jan, Brännström Dan, 2007, FAR SRS, *Bokföringsnämndens förslag till vägledning om årsredovisning i mindre aktiebolag (K2), dnr 28/04*

Carlson Mikael, Wedberg Benny, 2007, SRF, *Remissvar avseende Bokföringsnämndens förslag till vägledning om årsredovisning i mindre aktiebolag (K2), dnr 28/04*

Pautsch Gunvor, 2007, BFN, *Remiss av förslag till vägledning om årsredovisning i mindre aktiebolag (K2)*

ELEKTRONISKA KÄLLOR

BFN

<http://www.bfn.se/redovisning/RAD/bfnar08-1-AR-mindre-AB.pdf>

BFNAR 2008:1 beslutat 2008-06-11, besökt 2008-11-11 kl. 11:18

<http://www.bfn.se/BFN/normgivning.aspx>

BFN:s normgivning, besökt 2008-12-01 kl. 09:50

<http://www.bfn.se/aktuellt/aktuellt pagaende.aspx>

Pågående projekt, information om K-projekten, besökt 2008-11-11 kl. 15:40

<http://www.bfn.se/redovisning/VAG/VL08-1-K2.pdf>

BFN (2008-12-03), *Bokföringsnämndens vägledning, Årsredovisning i mindre aktiebolag*, besökt 2008-12-06 kl. 13.30

<http://www.bfn.se/aktuellt/skillnadslista-k2k3.pdf>

BFN (2007-04-11), *Skillnader mellan K2 och K3*, besökt 2008-12-22 kl. 10:21

REGERINGEN

SOU 2008:67

<http://www.regeringen.se/content/1/c6/10/76/85/4f21026a.pdf>

Enklare redovisning, besökt 2008-11-11 kl. 12:12

SOU 2008:80

<http://www.regeringen.se/sb/d/10283/a/111259>

Beskattningsstidpunkten för företag, besökt 2008-11-11 kl. 12:57

SKATTEVERKET

<http://www.skatteverket.se/funktioner/svarpavanligafragor/foretag/beloppochprocent/foretagbeloppfaq/hurmycketbetalaraktiebolagekonomiskaforeningarideellaforeningarochstiftelseriikomstskatt.5.18e1b10334ebe8bc8000118066.html>

Skatteverkets frågor och svar, besökt 2008-12-03 kl. 15:27

ÅRSREDOVISNINGAR

År 2007 för samtliga företag som är listade i Bilaga 1

ÖVRIGT

BOKFÖRINGSNÄMNDEN:

BFN R1

BFN:s normgivning, inledning

IASB:

Föreställningsram för utformning av finansiella rapporter

REDOVISNINGSRÅDETS REKOMMENDATION:

RR 15

ÅRSREDOVISNINGSLAGEN (1995:1554):

ÅRL

Kolumn A

Egenupparbetade immateriella tillgångar = 1

Ej aktiverat = 0

Kolumn B

Aktiverat egenupparbetade immateriella tillgångar över sitt eget kapital = 1

Ej aktiverat över sitt egna kapital = 0

Org.nummer	Företagsnamn	Tillgångar tkr	Eget kapital tkr	Soliditet %	Egenupp. IMT kr	A	Eget kapital kr	B
5560033143	ActiVera Sweden AB	2016	947	48,9		0		0
5560170614	SEKAB E-Technology AB	17691	510	2,88		0		0
5560263948	Scanbetong AB	7470	6651	89,04		0		0
5560340324	Polarn Innovation AB	3392	1314	39,38		0		0
5560353756	Dipylon Medical AB	3976	2928	73,64	2619000	1	2928000	0
5560420688	AB Hässle	2248	2048	91,1		0		0
5560437088	Lantmännen Food R&D AB	5551	-161	-2,07		0		0
5560437294	TOP Industri AB	20429	7484	42,85		0		0
5560521410	Unipath Scandinavia AB	21463	12437	65,76		0		0
5560534041	Bakels Research AB	198	198	100		0		0
5560585035	Hillberg Innovation (Hillfax) AB	963	-2850	-295,95		0		0
5560626425	Cetema-Invest AB	708	124	17,51		0		0
5560715723	Platonik Utvecklingsaktiebolag	1004	98	9,76	151374	1	97738	1
5560722703	Synphora AB	4256	3263	76,67		0		0
5560867268	Fertility Research Institute AB	86	66	76,74		0		0
5560920976	EnerSearch AB	1245	1085	87,15		0		0
5560995713	Torkapparater-Termisk Processutrustning AB	17961	1979	11,02	3838567	1	1948543	1
5561027789	Cementa Research AB	29893	2456	8,22		0		0
5561030502	Perlos AB	10534	2587	24,56		0		0
5561045369	AB L.H. Forskning	30	30	100		0		0
5561066563	TOGAB Research AB	2724	2396	94,36		0		0
5561182618	ProLiff AB	3240	224	6,91	137000	1	224000	0
5561222950	Oscar Jacobson Corporate AB	8199	3922	58,25		0		0
5561265686	Safe Conduct AB	1087	980	90,16		0		0
5561327668	Samarbetsdynamik AB	570	288	50,53		0		0
5561393587	Uniboard AB	67069	60571	91,65		0		0
5561413773	Neurodata AB	319	316	99,06		0		0
5561463679	AB Bror Borg	4362	1221	31,94		0		0
5561515650	AB Teknisk Utveckling EHR	85	79	92,94		0		0
5561523357	Innomed Konsult AB	667	206	30,88		0		0
5561568899	Freno AB	8123	1379	16,98	543603	1	1378890	0
5561751545	Hans Otterström AB	6739	4177	61,98		0		0
5561863001	Svenskt Limträ AB	416	106	25,48		0		0
5561898742	INTRAVENOUS NUTRITION DEVEL RESEARCH ORG AB	954	905	94,86		0		0

Bilaga 1 Företagsurval

Org.nummer	Företagsnamn	Tillgångar tkr	Eget kapital tkr	Soliditet %	Egenupp. IMT kr	A	Eget kapital kr	B
5561916445	STUDIEFÖRBUNDET NÄRINGSLIV OCH SAMHÄLLES (SNS) S	12077	2575	21,32		0		0
5561922609	Midroc Project Development AB	199170	79899	40,12		0		0
5561956557	Bioscand AB	2979	2227	83,24		0		0
5561998153	Biofood AB	384	343	89,32		0		0
5562047851	Tandläkare Gert Ove Gustafsson AB	1	-581	-58100		0		0
5562068154	NiPeg Invest AB	8722	8210	96,04		0		0
5562108422	Nutritional Research Institute AB	8583	8177	95,27		0		0
5562122639	Spina Medical AB	1187	410	39,27		0		0
5562200468	Sven Ek Konsult AB	1089	918	84,3		0		0
5562225267	Astra Tech Sverige AB	87	87	100		0		0
5562280650	Inro Biomedtek AB	1963	1404	89,83		0		0
5562296888	Tetra Pak Dairy & Beverage Systems AB	1122	1122	100		0		0
5562309210	Westermark Energiutveckling AB	648	241	42,3		0		0
5562328640	Cellldiagnostik GA AB	214	104	48,6		0		0
5562399740	Dynamec Research AB	2549	1358	58,33		0		0
5562417823	Geo-Rör i Falun AB	1723	1611	93,5		0		0
5562445030	Bioeffect AB	90	89	98,89		0		0
5562466549	Assertia AB	1950	218	11,18		0		0
5562500883	Nobel Biocare i Göteborg AB	142	142	100		0		0
5562522093	ALTAIR Rederi AB	944	923	97,78		0		0
5562596642	Lindmark Innovation AB	1170	257	21,97		0		0
5562610195	Zel-Aaren innovation AB	7189	4361	62,04		0		0
5562639947	SEMAIR Diagnostics AB	673	457	76,68		0		0
5562655141	Norvita AB	96	87	90,63		0		0
5562683143	Blixhult Gård AB	559	133	23,79		0		0
5562690254	Digitool AB	656	119	18,14		0		0
5562701846	NV Strömstad AB	34126	33217	97,69		0		0
5562711019	CFE, Computer-aided Fluid Engineering AB	1461	436	53,55		0		0
5562731835	Pharmaceutical AB	1165	134	11,5		0		0
5562734466	Vesical AB	342	121	35,38		0		0
5562736404	Bacilltech AB	1026	353	53,35		0		0
5562750454	Ally-Tec AB	10001	4751	53,82		0		0
5562762301	Stafilum AB	76	-18	-23,68		0		0
5562764943	ScanFixator AB	464	278	59,91		0		0
5562768225	Mabtech AB	24870	12698	51,06		0		0
5562796077	Bolev AB	220	175	79,55		0		0
5562799329	Energikontroll i Sverige AB	595	212	36,11		0		0
5562851153	Björk & Nordling Arkitektkontor AB	733	289	43,16		0		0
5562853423	Uminova Invest AB	30738	21055	68,5		0		0
5562904762	DILA Instruments AB	768	632	82,29		0		0
5562934801	Cefemma AB	2058	1813	88,1		0		0
5562937812	Medicinsk Datakonsult Ole Strand AB	161	99	61,49		0		0

Bilaga 1 Företagsurval

Org.nummer	Företagsnamn	Tillgångar tkr	Eget kapital tkr	Soliditet %	Egenupp. IMT kr	A	Eget kapital kr	B
5562943729	nocon AB	81	51	62,96		0		0
5562949999	Naturcentrum AB	9487	3975	54,13		0		0
5562980721	AB Auris Interna	13	-563	-4330,8		0		0
5562982222	Johan Alexanderson Golvutveckling AB	10321	8264	91,99		0		0
5563013316	Intent AB	2214	855	46,42		0		0
5563018844	Laqua Treatment AB	758	423	56,28		0		0
5563118693	Ljudverket AB	332	150	45,18		0		0
5563133437	Flyttpack i Halmstad AB	107	53	49,53		0		0
5563134823	EJ Selen-Konsult AB	62	51	82,26		0		0
5563162550	Nuvab Näringslivsutveckling i Vetlanda AB	2477	1291	57,26		0		0
5563211209	Skandigen AB	103	103	100		0		0
5563214286	Scandinavian Microtest AB	117	110	94,02		0		0
5563352805	Norells Thermographic AB	633	297	48,85		0		0
5563392819	Hans Blomstedt AB	1202	-124	-10,32		0		0
5563415008	Leopard Automobile AB	525	91	17,33		0		0
5563424455	NETMED AB	4276	2575	63,81		0		0
5563454536	Noréns Läkarpraktik AB	1673	500	29,89		0		0
5563460087	Ad Manum AB	1895	764	52,74		0		0
5563460236	Ingela Övermark AB	1501	1052	80,59		0		0
5563497444	GHI, Global Hemostasis International AB	58	58	100		0		0
5563507911	AB Sandvik Formsprutning	4294	4289	99,88		0		0
5563516979	Cycer System AB	91	65	71,43		0		0
5563525699	CBI Betonginstitutet AB	102	102	100		0		0
5563526556	Artibus AB	721	270	37,45		0		0
5563534519	Frovena i Eggvena AB	1085	221	20,37		0		0
5563565372	PROCUR AB	3007	2157	85,62		0		0
5563637510	Medevelop AB	3691	1615	43,76		0		0
5563672764	FORSKNINGSGRUPPEN FÖR SAMHÄLLS- OCH INFORMATION	491	270	54,99		0		0
5563710655	Doctoria AB	121	50	41,32		0		0
5563725885	Bioimplant Scandinavia AB	328	100	30,49		0		0
5563760023	TMS Sweden AB	645	-185	-28,68		0		0
5563768588	Samsara Medicin AB	1905	1875	98,43		0		0
5563768984	ProAdvice Gothia AB	1381	518	48,72		0		0
5563796340	FYSIOCARD AB	780	543	88,08		0		0
5563816684	Svenskt Gastekniskt Center AB	7920	186	2,53		0		0
5563924199	TISURF INTERNATIONAL AB	346	130	37,57		0		0
5564009081	Balstorp Fastigheter AB	2589	-97	-3,75		0		0
5564051158	Hage Invest AB	258	258	100		0		0
5564066420	Vallåsen Skidanläggning AB	3422	466	13,62		0		0
5564079563	Golex AB	268	179	66,79		0		0
5564094000	THE INTERNATIONAL INSTITUTE FOR CRITICAL INFRA-	635	620	97,64		0		0
5564110087	Montia Photo AB	136	37	27,21		0		0

Bilaga 1 Företagsurval

Org.nummer	Företagsnamn	Tillgångar tkr	Eget kapital tkr	Soliditet %	Egenupp. IMT kr	A	Eget kapital kr	B
5564134517	Innovex AB	4422	1870	42,29		0		0
5564137767	CeLac Sweden AB	600	-56	-9,33		0		0
5564166758	Lund Med Konsult AB	1577	1323	94,07		0		0
5564210317	Hellingwerfs Geological Research AB	348	159	45,69		0		0
5564229317	LISCA AB	14375	13668	98,55		0		0
5564247137	SVENSKA INSTITUTET FÖR TILLÄMPAD BETEENDEANALYS	488	76	15,57		0		0
5564249646	Stretchex AB	176	137	84,8		0		0
5564256401	TIGERKULAN AB	2065	1212	79,68		0		0
5564287695	Bioption AB	579	-791	-136,61		0		0
5564356722	Träpulverkonsult i Borås AB	206	74	74,02		0		0
5564363397	AGIR AB	186	116	62,37		0		0
5564376357	SuperClean Scandinavia Holding AB	10524	10494	99,71		0		0
5564426889	G Uppenbergs Trading AB	469	-491	-104,69		0		0
5564431111	NANOTRON E.T. AB	580	433	75,9		0		0
5564454964	BMH Technology AB	2289	1657	72,39		0		0
5564465002	Qumex Materialteknik AB	1664	362	21,75		0		0
5564471539	ASPIRA MEDICAL AB	6285	2418	49,63		0		0
5564584729	Scandinavian Regulatory Services AB	38079	17340	63,23		0		0
5564635141	ApiMed AB	254	84	33,07		0		0
5564647641	Amrahp AB	1664	1592	95,67		0		0
5564654266	ENS Consult AB	1043	929	93,9		0		0
5564693108	Läkarmottagningen RFR Medeor AB	936	303	32,37		0		0
5564704228	A H diagnostics AB	5025	506	10,07		0		0
5564728540	Risk Tech Kurt Tibbling AB	1092	846	87,63		0		0
5564732088	RPL Försäljnings AB	1358	526	38,73		0		0
5564738226	Månssons Husläkartjänst AB	14362	14032	97,7		0		0
5564748043	Idnar AB	117	102	87,18		0		0
5564751856	Cewatech AB	739	200	36,12		0		0
5564753514	Evplaston AB	400	386	96,5		0		0
5564771904	Safetech Engineering AB	8346	541	6,48		0		0
5564785037	Kerstin Romberg Läkarpraktik AB	2341	1631	72,9		0		0
5564809381	Lars-Åke Mattsson Med konsult AB	144	126	87,5		0		0
5564812443	JEPON AB	737	640	86,84		0		0
5564876190	AB Hampus	890	762	90,71		0		0
5564931243	Optovent AB	5635	120	2,13	2747199	1	120184	1
5564933033	AB SPINTEC SPINDLES AND TRANSFORMERSENEERING	7685	5149	81,95		0		0
5564938818	Svensk Husläkartjänst AB	10324	9808	95,43		0		0
5564955788	Gunilla Eketorp Kemdok AB	2103	1266	67,56		0		0
5564956455	R & D Poolen AB	753	142	18,86	724144	1	141544	1
5564968757	Samitech Medical AB	100	82	82		0		0
5565045019	CyberGene AB	4122	306	7,42	689579	1	303035	1
5565080487	INNOVAGEN AB	2604	1075	48,44		0		0

Bilaga 1 Företagsurval

Org.nummer	Företagsnamn	Tillgångar tkr	Eget kapital tkr	Soliditet %	Egenupp. IMT kr	A	Eget kapital kr	B
5565139275	MinBas AB	1011	153	15,13		0		0
5565159604	Open House Systems AB	2618	1557	59,47	580115	1	1557508	0
5565173175	Documed Scandinavia AB	5194	4386	84,44		0		0
5565188488	KENROLL AB	150	-503	-335,33	106106	1	-502406	1
5565193041	AB GynHälsan i Göteborg	4230	3461	88,53		0		0
5565198545	HENRIK BELFRAGE MEDICINSK KRIMINOLOGISK KONSULT	1385	626	61,47		0		0
5565200416	Lenimen AB	5691	1627	28,59		0		0
5565215620	OFCON Glass and Fibre Consulting AB	191	150	78,53		0		0
5565226213	Medicarta AB	152	130	85,53		0		0
5565283909	Karolinska Institutet Innovations AB	6119	100	1,63		0		0
5565289260	Canella Medical AB	1369	221	19,09		0		0
5565309696	SHL Group AB	17645	7857	44,94	5250000	1	7856487	0
5565350005	Glycovisc Biotech AB	3529	3337	94,56		0		0
5565352951	BB Plasma Design AB	1039	627	67,48		0		0
5565361622	Peppi AB	2031	1918	97,02		0		0
5565391074	Picovitro AB	1636	891	54,46		0		0
5565408506	Glissa AB	2132	-159	-7,46		0		0
5565412946	Umeå Biotech Incubator AB	3429	124	3,62		0		0
5565424339	IT-forskningsinstitutet Viktoria AB	6023	1296	24,31		0		0
5565427456	Västerås Citysamverkan AB	619	358	57,95		0		0
5565441192	Roberto Vivar Medical AB	9954	401	4,03	7905000	1	401000	1
5565486304	Per-Erik Mohlin AB	2599	1958	75,34		0		0
5565489647	Inra Automation AB	196	102	52,04		0		0
5565494209	Rekuperator Svenska AB	3875	1356	34,99		0		0
5565504130	Måltidens Hus AB	628	242	38,54		0		0
5565518551	Jöns Jacob Berzelius Clinical Research Center AB	12320	2751	22,71	70650	1	2751385	0
5565541587	Peab Grundläggning Norden AB	31966	2907	9,09		0		0
5565557674	J.E Goobar Reumakonsult AB	955	918	96,13		0		0
5565560090	Salubritas AB	2010	1661	83,5		0		0
5565562005	Agronomics Scandinavia AB	1622	623	38,41	40000	1	621729	0
5565562468	AB ABC Karling Consulting	2265	322	14,22		0		0
5565567285	Arcimboldo AB	202	-4623	-2288,6		0		0
5565573077	The Interactive Institute II AB	19624	8961	45,66		0		0
5565604641	Flygstaden Partnerskap Logistik AB	109	93	85,32		0		0
5565605671	Statte AB	6558	4499	68,6		0		0
5565607263	Ingenix Pharmaceutical Services (Sweden) AB	66612	64050	96,15		0		0
5565614525	Man And Water AB	261	138	52,87		0		0
5565625018	IÖC i Samverkan AB	765	567	82,02		0		0
5565631693	TAURUS Köttrådgivning AB	1844	822	54,49		0		0
5565633707	Swedish LCD Center AB	2266	-4507	-198,9		0		0
5565636064	Plant Science Sweden AB	21210	7995	47,21		0		0
5565645198	Medeon AB	1438	339	25,68		0		0

Bilaga 1 Företagsurval

Org.nummer	Företagsnamn	Tillgångar tkr	Eget kapital tkr	Soliditet %	Egenupp. IMT kr	A	Eget kapital kr	B
5565647798	Capture Device AB	62	58	93,55		0		0
5565652905	Kotten Miljö AB	211	162	76,78		0		0
5565654786	Barnläkare Martin Lundberg AB	1787	748	58,98		0		0
5565657565	Obducat MNP AB	9191	101	1,1	504000	1	101000	1
5565670139	Nanofactory Instruments AB	22253	-4752	-21,35	8045548	1	-4752339	1
5565677449	Galenica AB	16885	7114	55,99	3038738	1	7113717	0
5565698965	Synbiotics AB	819	687	83,88		0		0
5565707980	Absorber AB	24134	21227	87,95	7213232	1	21225556	0
5565709697	Institutet för Kemisk Analys Norden AB	4159	1142	27,55		0		0
5565714515	Pharmapnea AB	953	896	94,02		0		0
5565722898	Protista International AB	61770	3214	5,2	2218783	1	3251653	0
5565723581	Medical Inventions Sweden AB	707	208	29,42		0		0
5565726295	PEVIVA AB	1499	1258	83,92		0		0
5565735130	Arexis AB	9687	423	4,37		0		0
5565737367	New Pharma Research Sweden AB	806	246	30,52		0		0
5565782983	Metcon Medicin AB	55915	55864	99,91	3202555	1	55862877	0
5565783155	Lars Levi Laestadius Livsgärning AB	238	212	89,08		0		0
5565788501	Micvac AB	35550	19514	54,89	16545608	1	19512595	0
5565809406	Anaplastik Umeå AB	1176	651	63,87		0		0
5565813986	CU Creanom i Uppsala AB	331	310	93,66		0		0
5565814877	OptoQ AB	20682	7408	35,82	8555099	1	7407308	1
5565815510	TEHNAR AB	151	-96	-63,58		0		0
5565819249	Radi Medical Devices AB	2271	1254	55,22		0		0
5565824025	A+ Science Umeå AB	4961	881	17,76		0		0
5565837118	Accumulate AB	1558	328	27,57		0		0
5565839999	Anders Himmelmann AB	2692	2223	93,2		0		0
5565845939	4 U i Avesta AB	408	70	17,16		0		0
5565851242	Woodheads AB	2949	2936	99,56		0		0
5565858981	LightLab Sweden AB	21798	18153	83,28		0		0
5565859682	I-Tech AB	5511	2391	43,39	3775704	1	2390798	1
5565865754	SIDEC AB	49510	38062	76,88		0		0
5565886305	T.E.M.E.F. Energiboden AB	242	121	50		0		0
5565900791	Niconovum AB	46066	27363	59,4	33689856	1	27362171	1
5565927299	Somnovent AB	429	380	88,58		0		0
5565956538	NeuroVive Pharmaceutical AB	3034	1814	59,79		0		0
5565960514	RättArk AB	1072	757	85,73		0		0
5565966438	Oncopeptides AB	19780	19309	97,62	11004841	1	19309367	0
5565967238	Arno Nordic AB	75	57	76	103000	1	100303	1
5565987293	AB EPICUS	643	482	85,15		0		0
5565992277	MoRe Research Örnsköldsvik AB	30627	15878	63,52		0		0
5566012356	KOALA System AB	2743	-1559	-56,84		0		0
5566013032	CONPULS AB	6169	3937	87,7		0		0
5566020375	Pyrinox AB	156	140	89,74		0		0

Bilaga 1 Företagsurval

Org.nummer	Företagsnamn	Tillgångar tkr	Eget kapital tkr	Soliditet %	Egenupp. IMT kr	A	Eget kapital kr	B
5566022751	InDex Diagnostics AB	1155	164	14,2		0		0
5566026141	Jolife AB	76934	59040	76,74	8447000	1	59041000	0
5566026711	Calectro Utvecklings AB	116	109	93,97		0		0
5566035985	Octacare AB	2	-223	-11150		0		0
5566049077	Xepol AB	608	185	30,43		0		0
5566058755	Ceterum AB	2370	1199	70,49		0		0
5566069315	Visual Improvement AB	474	197	41,56		0		0
5566073564	AngioGenetics Sweden AB	1399	803	57,4		0		0
5566077342	Quantovir AB	1091	1066	97,71		0		0
5566086913	APROVIX AB	1305	555	42,53	74906	1	554880	0
5566098629	Öronspecialisten i Göteborg AB	675	278	41,19		0		0
5566104187	Falun Future Tech AB	219	204	93,15		0		0
5566112313	Kalra Enterprises AB	316	279	89,43		0		0
5566117585	Ortoma AB	2605	935	35,89	1872202	1	935212	1
5566132006	Geneinvent BBL AB	376	57	15,16		0		0
5566132592	Gastroform AB	1318	102	7,74		0		0
5566135710	Tetrax AB	2532	1118	48,65		0		0
5566141189	Tendera AB	4637	2360	50,89	3323462	1	2360182	1
5566142112	AVARIS AB	28266	22197	78,53	16412128	1	22197864	0
5566146121	Univerter AB	648	75	11,57		0		0
5566146691	Nutrivision Research and Development Sweden AB	1912	843	54,75		0		0
5566148184	ENTpro AB	1346	197	14,64		0		0
5566151089	Femtec AB	533	251	47,09		0		0
5566152913	Premacure AB	1681	1385	82,39	1298107	1	1384809	0
5566158134	Otsuka Pharma Scandinavia AB	11645	1701	14,61		0		0
5566158712	Betagenon AB	1942	148	7,62	500000	1	22154782	0
5566160767	Bernhoff Technology AB	1445	1186	82,08		0		0
5566167317	Biovitrum Treasury AB	99	99	100		0		0
5566168356	Innoventus Project AB	64662	63506	98,21	29944591	1	63505994	0
5566169677	Erland Nilson Performance AB	90	82	91,11		0		0
5566178751	Ambria Dermatology AB	5138	4202	81,78		0		0
5566179767	Pervac AB	1467	127	8,66		0		0
5566185863	Nordic FishTech AB	471	175	37,15	152155	1	175275	0
5566195128	Business X AB	508	266	53,5		0		0
5566198361	Danderyd Biotech Innovation AB	186	178	95,7		0		0
5566199294	Helicure AB	7726	3880	50,22		0		0
5566199617	Polylnova AB	190	146	76,84		0		0
5566210851	Stenmed AB	287	271	94,43		0		0
5566221650	Spinit Research AB	81	78	96,3		0		0
5566221825	GOT Design AB	4107	1311	44,98		0		0
5566237961	North Recycling Technologies AB	119	-175	-147,06	113477	1	-175026	1
5566240387	Axongen AB	657	594	90,41		0		0

Bilaga 1 Företagsurval

Org.nummer	Företagsnamn	Tillgångar tkr	Eget kapital tkr	Soliditet %	Egenupp. IMT kr	A	Eget kapital kr	B
5566254321	AB Svenska Mätanalys	1236	-169	-13,67	993872	1	-168860	1
5566256813	Sweden-Russia Boat Investment Company AB	5115	242	4,73		0		0
5566269204	Innovativus AB	74	72	97,3		0		0
5566274774	AB edgar&eklund	885	588	70,51		0		0
5566277736	Adjuvare AB	1746	1619	92,89		0		0
5566280656	Layerlab AB	3359	1894	56,39	2026358	1	1894036	1
5566281068	PQ Geoteknik & Miljö AB	1816	1090	60,7		0		0
5566284575	Ospol AB	45713	2098	4,59	16484739	1	2097035	1
5566287586	Qumat Technologies AB	1544	339	23,17		0		0
5566293162	Ajour Individ Organisation AB	283	229	80,92		0		0
5566295761	IP & Research AB	579	555	95,85		0		0
5566313903	Månsson Manu medici AB	13638	13476	98,81		0		0
5566315981	Uppinova Scientific AB	2691	1858	79,75		0		0
5566318670	Elektronikcentrum i Karlskoga AB	86	76	88,37		0		0
5566328455	Volaris Sweden AB	13961	5636	40,37	522023	1	5635462	0
5566336409	AMT Advanced Multimedia Technology AB	8426	5918	70,23	7196496	1	5918292	1
5566381538	Stugubygden Utveckling AB	121	69	58,81		0		0
5566390265	Mucomedics AB	81	79	97,53		0		0
5566392329	Carmeda AB	52013	42485	84,45		0		0
5566396809	Lipopeptide AB	19964	16843	84,37	15885586	1	16842587	0
5566396825	Clinical Gene Networks AB	992	-932	-93,95	18287	1	-932075	1
5566400833	Cellonova Sweden AB	1817	1365	88,16		0		0
5566402763	Initium System AB	1092	609	64,14	78268	1	608879	0
5566403092	IceWave AB	460	100	21,74	459620	1	100009	1
5566405626	PROPHY Med AB	375	353	94,13		0		0
5566421011	SpectraCure AB	30216	26395	87,35	3966514	1	26395181	0
5566423678	Zenicor Medical Systems AB	2881	1605	55,71	1450972	1	1604168	0
5566426861	Option World AB	1614	838	72,93		0		0
5566435300	Nanosep AB	832	759	91,23		0		0
5566464268	MandMax AB	325	172	52,92		0		0
5566466909	Frame Access AB	301	216	71,76		0		0
5566477260	IRnova AB	17707	2105	14,5		0		0
5566495791	Escritura AB	22379	18971	88,86		0		0
5566500566	Midorion AB	8264	6547	79,22	5558585	1	6545968	0
5566500574	Entreprenörsskolefonden 04 AB	1732	1159	66,92		0		0
5566502778	PAPERPROBE Sweden AB	942	676	87,97		0		0
5566511027	BitSec AB	4840	1363	29,81	406022	1	1362207	0
5566512736	Tageson Medical AB	1120	869	77,59		0		0
5566517560	VÄXJÖ VÄRNAMO BIOMASS GASIFICATION CENTRE AB (VV)	5482	78	1,42		0		0
5566519806	Margareta Lirvall AB	461	242	62,49		0		0
5566530720	Selmedic AB	575	436	75,83		0		0
5566533476	European Nano Invest AB	7842	2846	38,87		0		0

Bilaga 1 Företagsurval

Org.nummer	Företagsnamn	Tillgångar tkr	Eget kapital tkr	Soliditet %	Egenupp. IMT kr	A	Eget kapital kr	B
5566544143	Vita Bariatric Clinics Stockholm AB	8302	775	23,94		0		0
556654431	DermaGen AB	13499	11097	82,21		0		0
5566564760	ZAFENA AB	4698	111	2,36	548817	1	731756	0
5566567060	Sentoclone AB	61135	58720	96,05		0		0
5566568480	Sciaticon AB	783	485	61,94		0		0
5566571179	ProEquo AB	2376	1722	72,47		0		0
5566583372	Hafnia Advisors AB	236	223	94,49		0		0
5566584347	REACTION R&D Center AB	1192	73	6,12		0		0
5566588157	Golfbrands Sweden AB	2463	411	18,44		0		0
5566588165	Indevex Watertech AB	2395	467	19,5	1520557	1	1499661	1
5566595681	Angaria AB	553	529	95,66		0		0
5566599766	Pharmalink AB	8966	8143	90,82		0		0
5566611090	BetaMed AB	688	517	87,18		0		0
5566624036	Adalia AB	144	64	44,44		0		0
5566626767	Sedna Biotechnologies AB	210	104	49,52		0		0
5566628714	SGP & Sons AB	683	112	17,14		0		0
5566641592	BioFuel Region BFR AB	2360	188	9,92		0		0
5566643838	Vibrel AB	371	127	34,23		0		0
5566651518	Galenica Technology AB	1175	1110	94,47		0		0
5566652441	Gentec Solutions AB	2682	618	29,78		0		0
5566656913	Affibody AB	38974	100	0,26		0		0
5566656996	The Packaging Greenhouse AB	7612	324	17,77		0		0
5566668595	AFL Health Care AB	383	106	27,68		0		0
5566668637	Livsmedelutvecklarna i Sydost AB	95	84	88,42		0		0
5566670518	LeanGene AB	217	100	46,08		0		0
5566679105	Camurus AB	37231	31002	84,15		0		0
5566690912	WheelsBridge AB	443	144	34,46		0		0
5566692199	Dilaforette AB	192	76	39,58		0		0
5566705215	Vinklum Systems AB	178	160	89,89		0		0
5566705298	Kvinnoläkarna i Västmanland AB	3490	146	4,18		0		0
5566707518	Hylinia AB	1703	420	37,6		0		0
5566707955	Scandinavian safety training centre AB	33707	10436	30,96		0		0
5566708128	Vivolux AB	200	-247	-123,5		0		0
5566715354	Sindre AB	69	60	86,96		0		0
5566716261	Radarbolaget i Gävle AB	4111	1889	45,95	3956000	1	1889000	1
5566718853	NOLabs AB	9500	2581	27,17		0		0
5566725346	Norstel AB	28111	20271	72,11		0		0
5566727474	Intellihouse AB	619	100	16,16		0		0
5566765557	Naslund Medical AB	87	83	95,4		0		0
5566768734	Genetrix Life Sciences AB	10531	8811	83,67		0		0
5566782057	Heed Consulting AB	4371	3289	91,52		0		0
5566782800	Ottonova AB	965	-17	-1,76	732068	1	-17586	1
5566785753	IPF Bioenergy AB	74	71	95,95		0		0

Bilaga 1 Företagsurval

Org.nummer	Företagsnamn	Tillgångar tkr	Eget kapital tkr	Soliditet %	Egenupp. IMT kr	A	Eget kapital kr	B
5566787908	Av jord AB	686	205	29,88		0		0
5566789367	CePep II AB	964	102	10,58		0		0
5566795000	CE2 in Sweden AB	399	254	63,66		0		0
5566800347	Microbial Analytics Sweden AB	5602	2557	67,12		0		0
5566807789	Ecostorage Sweden AB	382	277	72,51		0		0
5566807953	Medcam AB	2599	-443	-17,05		0		0
5566808936	Lysande Innovation Sverige AB	275	196	71,27		0		0
5566828082	Atlas Antibodies AB	17252	15695	90,97		0		0
5566828595	Pia Lundell AB	383	177	47,72		0		0
5566839337	CarbGraft AB	2142	1654	77,22		0		0
5566844238	Apel AB	4983	829	16,64		0		0
5566865480	Possidentes AB	4851	321	6,62		0		0
5566868856	AnoxKaldnes Biopolymer AB	3088	147	4,76		0		0
5566874292	S.Samhällsorganisation AB	972	310	61,08		0		0
5566874326	J. Jiveman Motors AB					0		0
5566875455	TX Medic AB	1253	100	7,98		0		0
5566879267	Nira Nova AB	1496	230	19,99		0		0
5566899265	MicroMorph AB	853	63	7,39	5333	1	62801	0
5566899273	Aquabiota water research ABWR AB	4992	641	16,59		0		0
5566907431	Kampavata AB	2182	1203	58,8		0		0
5566913421	Psycurum AB	1514	505	40,06		0		0
5566916887	Nya Lameda AB	3312	466	14,07		0		0
5566928726	IBD Diagnostics AB	172	100	58,14	12245	1	100388	0
5566939541	Uppsala Baktjänst Hallander AB	1692	939	75,33		0		0
5566940812	Medical Cooling Sweden AB	67	62	92,54		0		0
5566943949	Neoplex AB	1786	1154	64,61	1157581	1	1154226	1
5566946140	Oligovation AB	215	167	77,67		0		0
5566959531	Polymer Factory Sweden AB	440	279	71,26		0		0
5566961834	TM Ekdahl Innovation AB	283	138	53,09		0		0
5566965165	Gungner Medical AB	1222	1041	85,36		0		0
5566970835	IBD Cell Therapies International AB	664	103	15,51	484315	1	103006	1
5566981329	INICIA AB	518	162	31,27		0		0
5566983655	Umecrine Cognition AB	5441	4933	90,66		0		0
5566986187	LN's Service Management AB	144	76	61,28		0		0
5566994967	Vascon AB	279	-404	-144,8	200000	1	-404295	1
5567042204	Crossborder Technologies AB	5369	3377	62,9	3504736	1	3376935	1
5567047807	BOL Pharma AB	109	81	74,31		0		0
5567074041	PEAK EDUCATION AB	304	-4	-1,32		0		0
5567127492	B Venture AB	133	102	76,69		0		0
5567131734	Smålands Bioenergi AB	3508	2090	59,58		0		0
5567194559	Oskarsdal i Varberg AB	3553	1416	67,86		0		0
5567194880	Arterion AB	695	246	35,4	300000	1	245830	1
5567194997	Lamiga Research AB	422	339	80,33		0		0

Bilaga 1 Företagsurval

Org.nummer	Företagsnamn	Tillgångar tkr	Eget kapital tkr	Soliditet %	Egenupp. IMT kr	A	Eget kapital kr	B
5567198337	Crop Tailor AB	782	383	48,98	80349	1	382677	0
5567200927	Bergman-Hessle AB	500	78	15,6	36545	1	77807	0
5567219521	Wendelsbergs beräkningskemi AB	434	219	60,41		0		0
5567238372	Inventrix AB	317	114	43		0		0
5567238596	BioFuel-Solution i Malmö AB	344	111	40,64		0		0
5567252076	Laccure AB	3557	3240	91,09	802733	1	3239859	0
5567274435	CrossBorder Aero Technologies AB	2245	1986	88,46	1689000	1	1986049	0
5567275838	Carom Systems AB	204	130	73,25		0		0
5567290720	Global Sun Engineering Sweden AB	1854	1461	78,8	707444	1	1460621	0
5567291041	Erik Hofvendahl Konsult AB	574	325	60,01		0		0
5567299986	ClinChrom Diagnostics AB	125	89	71,2		0		0
5567311302	SenCere Medical AB	100	100	100		0		0
5567314355	Agrolab Sverige AB	787	134	18,67		0		0
5567317929	Evidens AB	6100	6100	100		0		0
5567344006	DuoCort Pharma AB	18819	100	0,53	18374000	1	100000	1
5567368690	ISR Immune System Regulation AB	181	101	55,8		0		0
5567391221	Exencotech AB	2342	99	4,23	731966	1	98422	1
5567459440	Sol Voltaics Incentive AB	100	90	90		0		0